Sakala

Asutanud C. R. Jakobson 1878

Neljapäev, 23. jaanuar 2014 Nr 15 Viljandi maakonna päevaleht sakala.ajaleht.ee Hind 0,90 €

> **Järelevalveorgan, kelle kohustuseks on jälgida, et parteid valimiste ajal liiga uljalt raha ei loobiks, nõuab suure hulga kõrgelt haritud spetsialistide tööaega.**
>
> Sakala juhtkiri

Loomeinkubaatori tegevus hakkab vilja kandma

Seni sihtasutuse Viljandimaa Loomeinkubaatorid hõlma all tegutsenud rätsep Kristina Libe kolib veebruaris omaette rendipinnale. Ta on esimene, kes tekstiiliinkubaatorist vaba turu tuulte valda läheb.

LK 6

Õpilased tegid oma valiku

Et ülikoolid saavad selle aasta vastuvõtul arvestada vaid kolme riigieksami tulemust, on matemaatika eksami ja sisseastumiseksamite osatähtsus tunduvalt suurenenud. Möödunud esmaspäevani said abituriendid valida kitsa ja laia matemaatika riigieksami vahel, millest viimane annab ülikooli pürgijale paljudel erialadel eelise.

LK 8

> **Ma tahtsin kas või üks aasta oma elus talve mitte näha.**
>
> SIIM MAATEN, maailmarändur
>
> LK 7

PÄRI KÜLA

Varinguhirm pani kümnendivanuse raamatukogu lukku

RANNAR RABA
rannar.raba@ajaleht.ee

«Asi on üsna kriitilise piiri peal,» sõnas Viljandi valla ehitusspetsialist Merike Kahk eile murelikult Päri küla raamatukogu saali lookas lage silmitsedes.

Hetk hiljem mõõdulindi appi võtnuna sedastas Kahk, et viimase nädala jooksul pole lagi rohkem põranda poole kooldunud, kuid ruumi keskkoha juures on see algsega võrreldes paarkümmend sentimeetrit allapoole vajunud. Kaks sentimeetrit lisandus alles mullu detsembris.

Eelnevat silmas pidades pani Viljandi vallavalitsus raamatukogu ajutiselt kinni. «Parem karta kui kahetseda,» põhjendas vallavanem Ene Saar otsust.

Kui kauaks asutuse uks lukku jääb ning mida inimeste turvalisuse tagamiseks ette võetakse, selgub tema sõnul kuu lõpul, mil valmib ehituseekspertiis.

Avapidu oli 2002. aastal

Vanades majades vaadatakse viltustele seintele ja lääpas lagedele sageli rahuliku pilguga, aga Päri raamatukogu ruumid on uued. Aktsiaseltsis Viljandi EKE Projekt projekteeritud ning aktsiaseltsi Merko Tartu juhtimisel ehitatud maja avapidu peeti alles 2002. aastal.

Esimesed märgid katusekonstruktsiooni vajumisest ilmnesid üsna varsti pärast objekti vastuvõtmist. 2010. aastal lasi toona asutust hallanud Pärsti vallavalitsus kohalikul ehitusettevõttel Pärlin probleemses kohas katusekivid maha võtta ning konstruktsioone tunduvalt tugevamaks muuta. Seejuures tunnistas ka Merko Tartu oma vastutust ning nõustus osa tööde eest ise maksma.

Vana häda lõi uuesti välja

Edasi näis maja seisukord mõnda aega stabiilne olevat, kuid eelmise suve lõpul hakkas raamatukogu juhatajale Sirje Saardile tunduma, et vana häda ilmutab end taas. Nüüd väidab ta silma järgi otsustades, et paarikümne sentimeetri suurusest vajumisest peaaegu pool on toimunud viimastel kuudel. Teisisõnu on muutus olnud hirmuäratavalt suur ja kiire.

Ehitusspetsialist Merike Kahk jäi eile konstruktsiooni deformeerumise põhjustest rääkides kidakeelseks ning rõhutas, et võimalusi on mitu. «Lühidalt öeldes on fermi alumine vöö läbi vajunud,» konstateeris ta ning soovitas järelduste tegemiseks ikkagi ekspertiisi tulemused ära oodata.

Juba on teada, et raamatukogu katusekonstruktsioon pole päris selline, nagu maja algne projekt ette näeb. Samas ei pruugi see tingimata veaks klassifitseeruda, sest ehitaja võis töö käigus muudatuse projekteerijaga kooskõlastada. Küll aga olevat Pärlini mehed kolme aasta eest tugevdusi tehes avastanud, et jooniste järgi detaile ühendama pidanud ogaplaat-kinnituste asemel on raamatukogu kohal hoopis naelkandjad ning naelu olevat ilmselgelt kokku hoitud.

Päri raamatukogu teenindab nii oma küla kui Alustre ja Matapera inimesi. Tänavu jaanuaris on seal raamatusõpru käinud 86 korral ning registreeritud on 240 laenutust.

Lasteaed ei ole ohus

Viljandi vallavanema Ene Saare kinnitusel ei ole Päri raamatukoguga samas majas, ent teises tiivas asuv lasteaed ohus ning selle sulgemiseks või mujale kolimiseks pole põhjust.

Saar rääkis ehitusspetsialistide selgitustele tuginedes, et lasteaia hooneosa katusekonstruktsioonid on lahendatud teistmoodi. «Seal on rohkem vaheseinu ja lagedel pole nii pikki sildeid (kandeseinte või tugipostide vahekaugus – toimetus),» ütles ta. (Sakala)

2 × ELMO RIIG

Ehitusspetsialist Merike Kahk (paremal) ajas eile hommikul vallavanem Ene Saare abiga Päri raamatukogu saalis mõõdulindi püsti ja tõdes, et viimase nädala jooksul pole lagi põrandale lähemale tulnud.

Varinguohu tõttu ajutiselt suletud Päri raamatukogu paikneb 2002. aastal valminud madala kivikatusega hoone põhjatiivas (pildil paremal). Maja lõunapoolses osas, kus töötab lasteaed, ei ole täheldatud mingeid ohumärke.

ILM

-14°

Täna on vahelduva pilvisusega ilm. Puhub idatuul kiirusega 3–6 meetrit sekundis. Külma on 9–14 kraadi. Päike tõuseb Viljandis kell 8.41 ja loojub kell 16.18.

VILJANDIS

Meistrivõistlused

Täna kell 11 avab linnavolikogu kultuurikomisjoni esimees Tonio Tamra riigigümnaasiumis Eesti meistrivõistlused 64-ruudulises kabes.

Linnatund

Täna kell 11.05 algab Kuku raadio sagedusel 100,8 MHz kohalikku elu käsitlev raadiosaade.

Teabepäev

Täna kella 12.30–16.45 toimub Vabaduse plats 6 II korruse õppesaalis teabepäev «Südame tervise toetamine töökohal».

Loomingu salong

Täna kell 19 ootab värske loomingu salong Kondase keskusesse kõiki, kel on midagi uut pakkuda.

Teatriõhtu

Täna kell 19 algab Ugalas «Vana õngitseja».

EESTIS

Kontsertetendus

Täna kell 19 algab Estonia kontserdisaalis Hugo Wolfi «Itaalia lauluraamat», 46 laulust koosnev tsükkel sopranile ja baritonile. Andrus Vaariku lavastuses laulavad sopran Maris Liloson ja bariton Rene Soom, klaveril Siim Selis.

9 771406 401012 ISSN 1406-4014

ARVAMUS

Peatoimetaja HANS VÄRE, arvamustoimetaja KARL-EDUARD SALUMÄE

JUHTKIRI

Kuidas teha järelevalvet?

Seadus, mille järgimist keegi ei kontrolli, on mõttetu nagu ka keeld või piir, mille ületamist on praktikas väga raske tõestada. Kui küsimusele, kuidas teha järelevalvet, vastust ei leita, võib ka idee poolest õige muudatus tegemata jääda.

Eile riigikogus vastuvõetud erakonnaseaduse muudatustest jäeti välja sotside esitatud ettepanek kehtestada erakonna suurimaks lubatud reklaamikulude summaks 500 000 eurot aastas. Sealjuures sedastas riigikogu põhiseaduskomisjoni reformierakondlasest esimees Rait Maruste, et kampaaniakulusid peaks piirama, kuid pole leitud head lahendust, kuidas piiripidamist kontrollida.

Siinkohal on paslik märkida, et mis tahes järelevalve tähendab kulu. Järelevalveorgan, kelle kohustuseks on jälgida, et parteid valimiste ajal liiga uljalt raha ei loobiks, nõuab suure hulga kõrgelt haritud spetsialistide tööaega. Kui see kõik ei kanna kokkuvõttes vilja, on see samasugune mõttetu rahapõletamine nagu üüratute summade kulutamine majasuuruste reklaamide ja muu säärase jaoks.

Järelevalveorgan, kelle kohustuseks on jälgida, et parteid valimiste ajal liiga uljalt raha ei loobiks, nõuab suure hulga kõrgelt haritud spetsialistide tööaega.

Tuleb muidugi tunnistada, et ülesanne mõelda välja vettpidav süsteem erakondade rahakulutamise üle arvestuse pidamiseks on kõige tagasihoidlikumal moel väljendudes väga raske. Võib öelda, et kulutajad on kontrollijast alati sammu võrra ees. Kas või seetõttu, et suurerakondades pole ainult väga hea juriidilise kirjaoskusega inimesi, vaid nemad sisuliselt seadusi teevadki.

Kõnealust ülempiiri ei oleks vaja seadusesse kirja panna, kui suurparteid suudaksid sõlmida aumeeste kokkuleppe ehk määrata isekeskis kindlaks rahasumma, mida ei ületata. Vähemalt praegu oleks aga kergeusklik loota, et niisugune kokkulepe, millest kõik kinni peavad, lähemas tulevikus sünnib.

VEEBIKÜSITLUS

Kas olete isiklikult korruptsiooniga kokku puutunud?

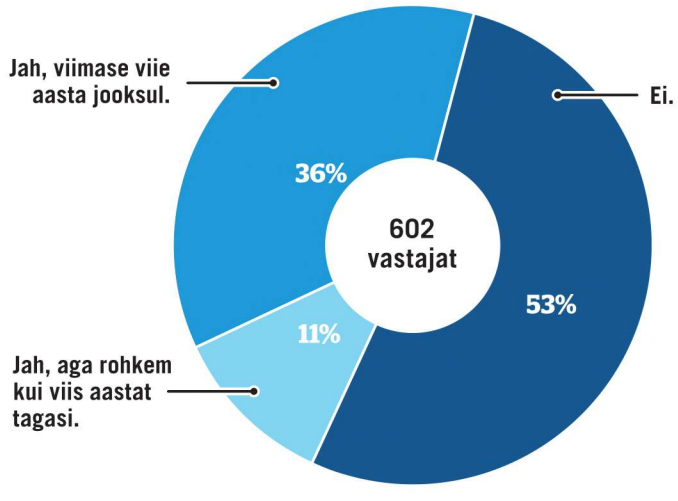

Allikas: Sakala

E-sigarettide ohud ja võimalikud plussid

HELMEN KÜTT

riigikogu sotsiaalkomisjoni liige
Sotsiaaldemokraatlik Erakond

TÄIESTI ÕIGUSTATULT on tähtsaks teemaks tõusnud e-sigaretid, mis teevad võidukäiku ka Eestis. Tuliseid arutelusid peetakse nende üle kogu maailmas. E-sigarettide pooldajad väidavad, et nende tarbimine aitab vähendada tubaka suitsetamist. Vastasleer toob välja, et e-suitsu tõmbama hakanud noor võib hiljem üle minna tubakale.

Debatt on hoogu sisse saamas ka Eestis. Näiteks ravimiamet on tõdenud, et e-sigaretid, mille kvaliteeti on kontrollitud, võivad osutuda tavasuitsudest ohutumaks. Teisalt pole meil veel pikaajaliste uuringute andmeid.

Eesti apteekide ühendus on seisukohal, et e-sigarette peab käsitlema ravimina ning seetõttu tohiksid neid müüa vaid apteegid. Ehk siis: tegu peaks olema toodetega, millele tuleb anda müügiluba samade reeglite alusel nagu ravimitele. Sellekohased otsused peavad seega lähtuma meie rahva tervise huvidest.

Sama lähenemist toetab Euroopa Parlamendi menetluses olev tubakadirektiivi eelnõu, mis määrab kindlaks põhimõtte, et suurema nikotiinisisaldusega tooteid tuleb vaadelda ravimina. Tervise arengu instituudi tubaka valdkonna eksperdi Viiu Härmi väitel sisaldab aga e-sigaretis leiduv nikotiin tervisele ohtlikku sõltuvust tekitavat ainet, mistõttu ei saa seda pidada tõhusaks vahendiks suitsetamisest loobumisel.

TEISALT LEIAVAD Aucklandi ülikooli teadlased, et elektroonilised sigaretid on nikotiiniplaastritega samaväärsed abimehed, kui inimene üritab suitsetamisele ei öelda.

Endise Itaalia terviseministri ja praeguse Euroopa onkoloogiainstituudi teadusdirektori Umberto Veronesi sõnul võivad elektroonilised sigaretid päästa igal aastal 30 000 itaallase ning maailmas koguni 500 miljoni inimese elu, kui kõik traditsiooniliste sigarettide suitsetajad neile üle läheksid. Ta näeb suurt probleemi selles, et aruteludes keskendutakse tavasigarettide müügist saadavale kasumile, mitte võimalusele parandada rahva tervist.

Jagan igati Eesti tervise fondi juhatuse esimehe Eero Merilinnu muret selle üle, et ajal, kui lausa plahvatuslikult on kasvanud e-sigarettide kasutamine alaealiste seas, pole ilma analüüsita võimalik kindlaks teha, kas konkreetse e-sigareti täitevedelik sisaldab nikotiini või mitte. Fond soovitab rakendada e-sigarettide suhtes kõiki tubakatoodetele seatud piiranguid, mis tähendab nende keelustamist alaealistele ning e-sigareti kasutamise keeldu samades paikades, kus suitsetamine on keelatud.

Need mõneti vastuolulised seisukohad tekitavad lugejates ilmselt lisaküsimusi ja ka nõutust. Usun, et kõik on seda meelt, et nii tundlik teema vajab seadustega reguleerimist.

MA EI OLE HARIDUSELT meedik, et hinnata, kas e-suits on tavasigaretist kasulikum või kahjulikum, kuid mind häirib väga, kui seda reklaamitakse tervisetootena. Lausa nii: «Lõhnad ja maitsed tulevad otse loodusest!» Selleks et ehedaid lõhnu ja maitseid kogeda, tuleb minna ikka metsa, tõmmata kopsud täis lille- või samblalõhna ning süüa metsamarju.

Loodetavasti seadustab riigikogu juba õige pea, et e-sigarettide müümine on lastele keelatud, ja sama hoiak leiab ühiskonnas ühemõttelist toetust. Kuna tubakaseadus e-sigarettidega seonduvat ei reguleeri, siis praegu ei kehti nende tarvitamisele ka vanuselisi piiranguid.

Sotsiaalministeeriumis väljatöötatud tubakapoliitika rohelises raamatus tehakse ettepanek kehtestada ilma nikotiinita e-sigaretile tubakatoodetega võrdsed piirangud. Samuti pean õigeks täisealistele õpilastele e-suitsude kasutamise keelustamist haridusasutustes. Niisugused muudatused on oma sisekorraeeskirjadesse sisse viinud näiteks Tallinna Gustav Adolfi ja Õismäe gümnaasium ning Saaremaa ühisgümnaasium.

Tundub, et noorte hulgas on e-sigaret moeasi. Vajab ju kõik uus ja huvitav proovimist. Aga see, kas täiskasvanud suitsetajad otsustavad ühe pahe asendada teise, võimalik, et vähem kahjuliku pahega, on siiski iga inimese enda otsustada.

> **Ajal, kui lausa plahvatuslikult on kasvanud e-sigarettide kasutamine alaealiste seas, pole ilma analüüsita võimalik kindlaks teha, kas konkreetse e-sigareti täitevedelik sisaldab nikotiini või mitte.**

Kui mina mittesuitsetajana üldse näen e-suitsude kasulikkust, siis eeskätt selles, et nende abil oleks ilmselt võimalik päästa nii mõnigi inimelu. Pole ju saladus, et suur osa meie tuleohvritest on jäänud suitsuga magama.

Seega soovitan inimestel, kelle suitsetavad eakad vanemad elavad eraldi, või ka paadunud suitsetajatel endil osta proovimiseks e-suitse. On selge, et nende kasutamise korral ei teki põlenguid ja tuleõnnetusi. Võimalik, et see oleks lahendus ka täiskasvanute hoolekandeasutustes, kus suitsetajate füüsilise või vaimse piiratuse tõttu on süttimisoht suur.

Loodetavasti saadab valitsus e-sigarette käsitleva eelnõu peagi riigikokku. Olen veendunud, et saadikute enamus tahab probleemiga sügavuti tegelda ja mõistlikud reeglid kehtestada.

TSITAADID

«Transport on konservatiivne tegevus. Kui reisija saab üks kord petta või ei ole katsesõiduga rahul, siis ta tõenäoliselt mõtleb tükk aega, enne kui uuesti rongi proovib.»
Tallinna tehnikaülikooli transpordiplaneerimise professor Dago Antov (Postimees, 21. jaanuar)

«Täna pole sellist välismaist tööjõudu olemas, mis Eestile otsekohe sobiks ja mis oleks valmis siia kohe tööle asuma. Need, kes meile sobiks, tuleb ikka ise tööks ette valmistada.»
Tartu ülikooli majandusteooria dotsent Viktor Trasberg (ERR, 21. jaanuar)

«Kui praegu ehitatakse Rail Baltic eurorahaga, siis tulevikus hakkame seda ise jooksva maksuraha arvelt üleval pidama ja Estonian Airi kahjum on selle kõrval köömes.»
1Partner Kinnisvaragrupi juhatuse esimees Martin Vahter (Õhtuleht, 21. jaanuar)

«Eestis puudub põhiseaduses selline põhiõigus nagu õigus valijate petmiseks.»
Vandeadvokaat ja endine õiguskantsler Allar Jõks (Postimees, 21. jaanuar)

«Loodame, et leedulased ei võta kasutusele eestlaste suhtes sõna «jobu» ega «jobud», ja loodame, et nad ei hakka ka tulevikus rääkima eestlastest kui tuhajuhanitest.»
Keskerakonna fraktsiooni liige Enn Eesmaa majandus- ja kommunikatsiooniminister Juhan Partsi sõnakasutusest Leedu valitsuse kohta (Postimees, 20. jaanuar)

«Kui lõunalauas tekib vaidlus, siis kutsu Wikipedia või Google kohtunikuks ja saad edasi einestada.»
Ettevõtja Tõnu Runnel (Postimees, 20. jaanuar)

«Laulu- ja tantsupidude tulevik on otseselt seotud vastusega üldisemale küsimusele: kas eesti rahvas tahab ja suudab kahekümne esimesel sajandil panustada rahvuslikku identiteediloomesse? Kas ta tahab kesta üle aegade omanäolise kultuurikogukonnana?»
Ühiskonnateadlane Marju Lauristin (Sirp, 18. jaanuar)

PRÄÄNIK

22 spordiveteranile saadeti isiklik kutse ümber Viljandi järve jooksule.

PIITS

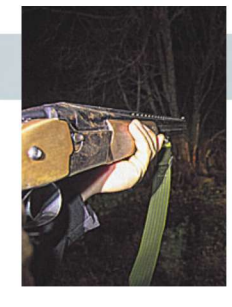

Kolm alkoholi tarvitanud meest paugutasid Tarvastu vallas püssi.

UUDISED

Toimetaja MARKO SUURMÄGI, 433 0042, sakala@ajaleht.ee

7

Eesti Panga teatel olid elanike säästud mullu kolmandas kvartalis aasta varasemaga võrreldes ligi 7 protsenti suuremad. Eestlaste võlakohustused olid samal ajal varasema aastaga võrreldes veidi väiksemad.

Viljandi sai arhitektuuriameti tagasi

MARGUS HAAV
margus.haav@ajaleht.ee

Viljandi linnavalitsuses on taas eraldi majandusamet ja arhitektuuriamet. Mõlema valdkonna eest vastutab abilinnapea Malle Vahtra, kelle sõnul oli muudatuse eesmärk selgem linnajuhtimine.

«Lõime need ametid lahku eelkõige tööde paremaks ja selgemaks koordineerimiseks,» ütles Vahtra. «Seda muudatust soovisid ka majandusameti juhataja ja peaarhitekt.»

Abilinnapea lisas, et mõlemad ametid on ka varem olnud eraldiseisvad. Need liideti üle-eelmise juhtkonna valitsemise ajal.

Arhitektuuriameti juhataja on peaarhitekt Laur Pihel ning sellesse kuuluvad linnakunstnik Malle London, juhtivarhitekt Leelo Saar ja kultuuriväärtuste spetsialist Monika Rauba. Majandusameti juhatajana jätkab Reevo Maidla.

«Loogiline on, et arhitektuuriamet on taas eraldi,» ütles Pihel. «Meie tegevusvaldkond on üsna lai, lahutamine oli tegelikult plaanis juba eelmiste linnajuhtide ajal.»

Ametnike tööülesanded jäid enamasti samaks nagu seni ning uusi ametikohti arhitektuuriametisse ei loodud. Pihel nentis, et seni suhtlesid need inimesed, kes praegu arhitektuuriametisse kuulusid, küll tema kui peaarhitektiga, kuid samas allusid majandusametile.

«See tekitas vahel olukorra, kus asjad ei käinud kõige loogilisemalt,» rääkis peaarhitekt. «Nüüd on see kindlasti palju paremini lahendatud. Suhtlus ametnike ja linnakodanike vahel läheb selgemaks.»

Purjus mehed paugutasid püssi

Politsei sai teisipäeva hommikul teate, et Tarvastu valla Pikru küla inimesed kuulsid öösel püssipauke.

Kontrollides ilmnes, et kolm alkoholi tarvitanud meest olid öösel põllule jahile läinud, et aga loomi ei olnud, tehti jahipüssist niisama paar lasku ning mindi tagasi koju.

Talu kontrollides avastasid politseinikud, et 31-aastane mees hoidis oma elukohas tulirelva, ilma et tal oleks relvaluba olnud. Politsei võttis jahipüssi Viljandi politseijaoskonda hoiule. (Sakala)

Eesti Energia esindus asub Viljandis Eesti Postiga ühises kontoris. MARKO SAARM

ELEKTER

Eesti Energia jättis Viljandisse ühe teenindaja

KARL-EDUARD SALUMÄE
karl.salumae@ajaleht.ee

Juba paar nädalat on Eesti Energia Viljandi esinduses inimesi teenindanud varasema kahe asemel üks töötaja.

Eesti Energia kõneisik Katriin Loorents kinnitas, et sel aastal niiviisi ka jätkatakse. Üleliigseks muutunud teenindusleti asemele paigutati Eesti Postiga ühisesse kontorisse kundedele neli istekohta.

Küsimusele, miks selline otsus vastu võeti, Loorents otsesõnu ei vastanud. Küll aga viitas ta eelmiste aastate statistikale, mis näitab, et esinduses käimise vajadus kahaneb.

Kolmest üks

Eesti Energia Viljandi esinduse klienditeenindajate arv on kahanenud viimaste kuude jooksul. Kolme asemel kaks teenindajat jäi ametisse läinud aasta novembris, mil Eesti Energia kolis Posti tänava büroost Centrumi kaubanduskeskusesse Eesti Postiga ühisesse ruumi.

Katriin Loorentsi selgitust mööda ei ole siiski karta, et kaob ka viimane teenindaja ning ühes temaga Eesti Energia Viljandi esindus. «Eesti Energia esindused on endiselt igas maakonnas, välja arvatud Läänemaal, ning lähitulevikus ei ole meil plaanis seda muuta,» sedastas ta.

Loorentsi sõnul pole muudatus paaril viimasel nädalal märkimisväärselt pikemat ooteaega kaasa toonud. Küll aga tekkisid tavapärasest suuremad järjekorrad aasta algul, mil kliendid tõid esindusse aasta lõpu elektrinäite. Sakala kirjutas sellest 7. jaanuaril.

Katriin Loorents kordas üle, et elektrinäitude teatamiseks ei ole vaja esindusse tulla. Sama protseduuri saab ära teha internetis Eesti Energia või Elektrilevi kodulehel või helistades ööpäev läbi töötavale näidutelefonile 800 4545.

«Soovitame klientidel eelistada esinduse asemel näitude teatamiseks teisi mugavaid ja lihtsaid kanaleid,» teatas Loorents.

Ainus esindus Viljandis

Kuigi Eesti Energia teenindajate arv on kahanenud, on see siiski ainus elektrimüüja, kellel on Viljandis oma büroo. Eesti Energia järel suuruselt teise elektrimüüja Elektrumi avalike suhete spetsialist Priit Pruul vastas Sakala pärimisele, et väljaspool Tallinna harukontorite avamist on kaalutud, kuid otsustatud midagi veel pole.

«Oleme arutanud erinevaid võimalusi, kuidas klientidele lähemale jõuda,» lisas Pruul.

Küsimusele, kas Elektrumi käitumist võiks mõjutada Eesti Energia otsused oma büroode kohta, vastas Priit Pruul eitavalt. «Tegu on siiski kahe eraldi ettevõttega,» selgitas ta.

Männimäe lasteaed saab uued aknad

ÜLLAR PRIKS
yllar.priks@ajaleht.ee

Viljandi Männimäe lasteaia 142 akent, mis on sama vanad kui maja ise, vahetatakse tänavu uute vastu välja.

Akende vahetamiseks ja viimistlustöödeks on linnaeelarves ette nähtud 130 000 eurot. Kuigi äsja välja kuulutatud hankele võib pakkumisi esitada 6. veebruarini, saavad võitnud ettevõtte töömehed kõdunenud raamide kallale asuda alles suvevaheajal.

Külm tungib tuppa

Seitse aastat Männimäe lasteaeda juhtinud Ene Männiku sõnul on vanad aknad väga kehvas seisus ning lasevad külma sisse. «See kajastub loomulikult ka küttearvetes,» nentis ta.

Lasteia direktor ütles, et remonti on plaanis alustada 9. juunist. «Siis paigutame lapsed ühte tiiba ning Mängupesa lasteaiaga on kokkulepe, et ta võtab meie suverühmad juuni lõpust oma katuse alla,» rääkis Ene Männik.

Viljandi majandusameti ehituse peaspetsialisti Jaan Lukase ütlemist mööda hõlmab hange lisaks vanade akende uute vastu vahetamisele aknakarpide siseviimistlust ning aknalaudade ja välisplekkide vahetust. «Tahame aknad välispinnaga tasa tõsta, et tulevikus soojustust paigaldades ei oleks aknaaugud nagu laskeavad,» selgitas Lukas.

Aknad pole Männimäe lasteaia ainus mure, ka aed tahab uuendamist. «Linna abiga sai keevisvõrkaed territooriumi tagaküljele, aga oleks vaja tervet ringi,» selgitas Männik. «Kõike paraku korraga ei saa ja aknad on praegu tähtsamad.»

Et suur renoveerimistöö tähendab kopsakat kulu, ei saa majandusameti spetsialisti sõnul kõiki muresid kohe leevendada. Ta lisas, et kui aknavahetaja pakub linnale soodsat hinda, jaguks raha ehk ka aia ehitamiseks.

Mängupesa ootab uksi

Lukase andmeil on olukord nukker teiseski Männimäel asuvas lasteaias Mängupesa, mis on ehitatud sama tüüpprojekti järgi. Mõlemas hoones tuleks tavalised uksed vahetada tuletõkkeuste vastu.

«Männimäe lasteaias vahetasime 26 ust ja see läks kardetust kallimaks. Nii tuli päästeametilt pikendust paluda,» rääkis Lukas ja lubas, et ka Mängupesa remonti alustatakse veel tänavu.

Männimäe lasteaia 11 rühmas käib 200 last. Lasteaial on oma spordi- ja muusikasaal ning bassein. Kahekorruselisel hoonel on kolm korpust.

Männimäe lasteaia aknad on heitlikke ilmaolusid trotsinud peaaegu 35 aastat. Raamid on pehkinud ega pea sooja toas. MARKO SAARM

Vana-Võidu poodi üritasid noorukid tungida kaks korda. Ühel korral said nad sisse, teisel mitte. ELMO RIIG

KOHUS

Neli noort varast peavad tehtud kahju hüvitama

MARKO SUURMÄGI
marko.suurmagi@ajaleht.ee

Kohus mõistis süüdi kolm alaealist ja ühe 18-aastaseks saanud noormehe, kes lõhkusid ja varastasid mullu Saarepeedil ning murdsid sisse Vana-Võidu kooli ja poodi ning viisid sealt alkoholi.

Ametlikult kriminaalkorras karistada sai neist vaid üks, kuid kahju peavad nad hüvitama kõik koos ning järgmise aasta veedavad nad kohtu määratud käitumiskontrolli all.

Noorukite kuriteod said alguse eelmise aasta esimese päeva esimestel tundidel, kui nad süütasid Saarepeedi kooli juurde pargitud lumesaani. Tules hävis sõiduk ning koolimaja sai kannatada. Kokku arvutas kool kahju suuruseks 3247 eurot, kusjuures saani hind oli 1278 eurot.

Augusti keskel püüdsid noorukid tungida Saarepeedil asuvasse majja, kuid ei suutnud akutrelliga tegutsedes lukku avada. Kuu aega hiljem tungisid noormehed aga järgmisesse majja, kust varastasid 575 euro eest mitmesuguseid asju.

Valima ei hakanud

Vargad võtsid valimatult kaasa kõike, mida nad toast leidsid. Kohtumaterjalides seisab, et ära viidi majaomaniku prillid, veini, komme, taskulampe, seljakott, purk kartulimaitseainet, rattakell, vahtkustuti, põdrakonserve, taskunuga, knopkasid, purk mett, luup ning keedu- ja presskann.

Sügisel langesid noorukite ohvriks Vana-Võidus asuvad hooned ja siis jahtisid poisid juba alkoholi.

22. septembril murdsid nad sisse Vana-Võidu poodi ja võtsid sealt kaasa kolm pudelit viina. Lõhkumisega tegid noored kahju 62 ning vargusega 23 eurot. Nädal hiljem läksid nad uuesti samasse poodi vargile, kuid siis neil sisse murda ei õnnestunud. Küll aga lõhkusid nad ust nii palju, et firma sai 65 eurot kahju.

Poes viinata jäänud poistele meenus, et kutsekooli koka eriala õpperuumi laos on alkoholi. Nad lõid puruks akna, ronisid lattu ja võtsid sealt rummi, veini, likööri, aperitiivi, saket ja vermutit. Vargus tõi koolile 130 ja lõhkumine 20 eurot kahju.

Viljandi politseinikud kogusid sündmuskohtadelt tõendeid, mis aitaksid viia kuriteo toime pannud isikuteni. Ühtlasi kuulati üle kannatanud ja tunnistajad, misjärel viis uurimine neid lõpuks nimetatud noormeesteni. Nende elukohtade läbiotsimisel leiti ka varem varastatud esemeid.

Kohus karistas ühte noort

Seltskonda kuulunud 17-aastased alaealised mõisteti kõigi tegude eest süüdi, kuid vabastati karistusest. Nad allutati käitumiskontrollile kaheksaks kuuks kuni üheks aastaks. Nad ei tohi juua alkoholi ega tarvitada narkootikume, peavad jätkama hariduse omandamist või otsima endale töökoha ning osalema sotsiaalprogrammis.

Kohtu teatel võimaldab karistusseadustik alaealist mõjutada ka karistust kohaldamata. Alaealise puhul peab kohus kaaluma talle mõjutusvahendite kohaldamise võimalust, võttes arvesse süüteo toimepanemise asjaolusid ja isikut.

Ainus täisealine noormees mõisteti süüdi ja tema karistuseks on viie kuu pikkune tingimisi vangistus 18 kuu pikkuse katseajaga. Selle aja jooksul peab temagi alluma käitumiskontrolli nõuetele ning lisakohustusena jätkama hariduse omandamist või otsima endale töökoha.

Kannatanute esitatud tsiviilhagide katteks nõuti süüdimõistetutelt välja 2440 eurot ning menetluskulude katteks igaühelt 398–446 eurot. Alaealised süüdimõistetud peavad kulud kandma kas ise või teevad seda nende seaduslikud esindajad.

Vargile viis igavus

Viljandi politsei kriminaaltalituse juht Meelis Rink ütles, et sissemurdjad olid kohalikud noormehed, keda ajendas kuritööle tegevusetus. «Poisid selgitasid, et istusid üheskoos, kui ühtäkki tekkis lihtsalt mõte, et läheks vaataks üle, mis võõras majas põnevat on,» kirjeldas Rink. «Nad teadsid, et majad on korralikult lukustatud. Seega võtsid nad kaasa akutrelli, millega püüdsid lukku lahti puurida.»

Ta lisas, et esimene katse poistel ebaõnnestus, sest maja oli hästi turvatud ja sissepääsemine osutus noortele oodatust keerukamaks ja aeganõudvamaks. Seepärast loobusid nad plaanist ja lahkusid tühjade kätega.

Kauplusesse sisenesid noored juba sõrgkangi kasutades. Signalisatsioon hakkas tööle, mistõttu ei saanud poisid seal palju aega veeta ja suurt kahju teha. Kaasa haarati kolm pudelit viina ja põgeneti.

«Kui kauplusel poleks signalisatsioonisüsteemi olnud, oleks tekitatud kahju olnud mitu korda suurem kui vaid mõni pudel alkoholi,» viitas Rink.

Kriminaalpolitsei juht lisas, et kõnealune juhtum on näide, kuidas poisiohtu mehed satuvad allakäigutrepile: alkohol, kuriteod, karistus, halb maine ja ühiskonna hukkamõist. Ta soovitas kõigil lapsevanematel huvi tunda, mida nende järeltulijad vabal ajal teevad, ning pakkuda neile välja ohutuid vaba aja veetmise võimalusi.

TEOD

Nelja nooruki hingele jäid põletamine, kolm vargust ja kaks sissemurdmiskatset.

- 1. jaanuaril põletati Saarepeedil lumesaan ja tules sai kahju ka koolimaja sein.
- 14. juulil üritati tungida ühte majja, kuid lukk osutus poistest tugevamaks.
- 13. augustil murti sisse ühte majja ja varastati 575 euro eest asju.
- 22. septembril murti sisse Vana-Võidu poodi ja võeti kolm viina.
- 28. septembril lõhuti Vana-Võidu poe ust ning kutsekooli aken ja varastati kooli laost alkoholi.

Allikas: kohus

Riigimaanteed püüavad piskust eelarvest parimat

AIVAR AOTÄHT
aivar.aotaht@ajaleht.ee

Mida kaugemal kulgevad riigimaanteed Tallinnast ja Tartust, seda väiksemad on võimalused nendesse investeerida.

Nõnda on viimasel ajal tavatsenud täheldada maanteameti lääne regiooni ehitusosakonna peaspetsialist Allan Allik, ja sedasi nentis ta nüüdki, andes ülevaate tänavustest tähtsamatest töödest.

«Maanteeameti juhtkond on öelnud, et Viljandimaal on heas seisus teed, mida pole vaja eriti remontida,» lausus ta. «Mina sellega päri ei ole. Kuid eks me pinguta siinsete riigiteede heakorra nimel nii palju, kui võimalik.»

Allan Allik

Viljandimaal asuvate riigiteede remondiks ja hooldamiseks on Alliku andmeil tänavu 6,785 miljonit eurot, mida on 0,56 miljonit eurot vähem kui mullu ja 3,21 miljonit eurot vähem kui tunamullu.

Tänavuseks tähtsaimaks tööks nimetas ta Heimtali ja Rimmu vahelise kaheksa kilomeetri pikkuse kruusatee tolmuvabaks muutmist. Teemeeste keeli ehitatakse sinna siirdekate eelpuistega kahekordse pindamise meetodil koos purustatud kruusast aluse rajamisega.

Viljandi ja Heimtali vahel on seni kruuskattega poolteist kilomeetrit pikk lõik, mis tänavu läbib remondi ja järgmisel aastal saab lõpuks kõvakatte.

Asfaltkatete taastusremondi kirjas on kaks tähtsamat lõiku. Viljandist Pärnu poole viivat maanteed on kavas uuendada ringtee ja Raudna truubi vahelisel 4,57 kilomeetri pikkusel lõigul. Alliku sõnul on seal paraku küsimus selles, et tööde eeldatav maksumus ületab tunduvalt maanteeameti planeeritud summat.

Viljandi–Karksi teel läbib uuenduskuuri poolteist kilomeetrit Reinu tee pikenduse ja Orika silla vahel.

Lisaks on maanteeamet otsustanud, et kõvakattega riigiteid pinnatakse tänavu kokku 71 kilomeetril. See on Alliku hinnangul piisav maht.

Eraldi tõi ta välja liiklusohtlike kohtade parandamise plaanid. Nii näiteks saab valgustuse Tartu maantee Leie ristmiku juures ja Viljandi ringtee Metsküla tee ristmiku piirkonnas. Tallinna maanteel ehitatakse Viljandi ning Jämejala ristmiku vahele jalg- ja jalgrattatee. Olustveret läbiva Jaska–Võhma tee kõrval valmib 236 meetrit kõnniteed.

Veel on maanteeametil tänavu plaanis remontida kolm silda. Holstre ja Mustla vahel asuv Linsi sild ehitatakse ümber terastorusillaks ning ühtlasi tõstetakse teelõigu pikiprofiili.

Leies läheb remonti Teose sild ning Võlli ja Suure-Jaani vahel asuv Lahmuse sild.

Allik märkis, et see 1931. aastal ehitatud sild on ainuke Teises maailmasõjas säilinud sild Viljandimaa riigimaanteedel.

Uus kodanik sai lusika

Viljandi volikogu esimees ja linnapea tervitasid teisipäeva õhtul Sakala keskuse saalis neid vastseid linnakodanikke, kes tulid ilmale mullu viimases kvartalis. Vastuvõtule oli kutsutud 29 last koos vanematega. Viljandi sai mullu juurde varasemast vähem lapsi, 2012. aastaga võrreldes sündis 52 last vähem. (Sakala)

Muudetud seaduse kohaselt võib edaspidi erakonna asutada poole väiksema liikmete hulgaga kui seni ning väidetavalt saavad selgemaks erakondade rahastamine ja järelevalve. TOOMAS HUIK, PEETER LANGOVITS, MARGUS ANSU (POSTIMEES), ELMO RIIG, MARKO SAARM

SEADUS

Erakonna saab edaspidi asutada 500 liikmega

Kui seni pidi Eestis erakonna registreerimiseks olema vähemalt 1000 liiget, siis eile riigikogus muudetud ja aprillist jõustuva seaduse kohaselt saab seda teha 500 liikmega.

Põhiseaduskomisjoni esimees Rait Maruste märkis, et riigikogu astub selle seadusega sammu parlamendis erakondliku mitmekesisuse suurendamise poole, mis oli ka rahvakogu selgelt väljendatud taotlus.

Maruste sõnul täpsustab seadus parteide rahastamise aluseid ning rahastamise üle tehtavat järelevalvet.

«Kuigi erakonnad on juriidilises mõttes mittetulundusühingud, on nende finantsmajanduslik tegevus, sellekohane aruandlus ja järelevalve oluliselt rangema regulatsiooniga kui tavaliste mittetulundusühingute regulatsioon ning see peaks looma suurema usalduse erakondade ja avalikkuse vahel,» rääkis ta.

Mis veel muutub

Erakondade rahastamine muutub selgemaks ning nende tuluallikaid on konkreetsemalt piiritletud. Seadus sätestab ka senisest tõhusamad järelevalvemehhanismid ning parandab ja ajakohastab erakondade finantstegevuse aruandlust ja sanktsioone.

Seaduse kohaselt on keelatud kasutada erakonna või selle nimekirjas kandideeriva isiku valimiskampaania korraldamiseks või tegemiseks avalikke vahendeid, välja arvatud sellesama seaduse alusel makstavaid riigieelarvelisi eraldisi.

Valimisaruande esitamine on asendatud erakondade rahastamise järelevalve komisjoni veebilehel avalikustatava kvartaliaruandega.

Suurendatakse ka valimiskünnist mitte ületanud, kuid vähemalt kaks protsenti häältest kogunud erakondade riigieelarvelist toetust, mis kasvab vastavalt häältesaagi protsendile. Toetus peab tagama uutele taotlejatele suuremad ja võrdsemad võimalused.

Kas näiline kasu?

Erakonnaseaduse muudatuste vastu hääletanud sotsiaaldemokraatide teatel aitavad need vaid näiliselt Eesti poliitilist süsteemi avatumaks teha.

Põhiseaduskomisjoni liige, sotsiaaldemokraat Indrek Saar ütles, et paraku sõitis riigikogu enamik üle valdavast osast nii rahvakogu kui ka sotsiaaldemokraatide ettepanekutest.

«See seadus ei lahenda probleeme, millele ühiskonna ärksam osa läinud aastal vastuseid otsis,» hindas ta. «See ei suurenda poliitilist mitmekesisust ega lihtsusta uute erakondade poliitikasse tulekut. Uue regulatsiooni puhul on paljuski tegu Potjomkini külaga.»

Seaduse plusside hulka kuuluvad Saare sõnul need sätted, mis langetavad erakonna asutamispiirangu 1000 inimeselt 500-le ja vähendavad kaks korda valimiste eel makstava kautsjoni suurust.

HÄÄLED

Seaduse muutmise poolt oli 72 ja vastu 18 parlamendi liiget.

«Erakondade rahastamise reeglites toimuvad kahjuks vaid kosmeetilised muudatused,» tähendas Saar. «Endiselt on soositud niinimetatud suured erakonnad, kes saavad 97-98 protsenti riigieelarvest jagatavast summast, mis lubab neil teha suuremahulisi valimiskampaaniaid.»

Saar lisas, et kahetsusväärselt ei nõustunud koalitsiooniparteid ega ka Keskerakond piirama valimiskulusid, mis oli ka rahvakogu üks peamisi ettepanekuid.

Või siiski vajalik?

Erinevalt sotsiaaldemokraatidest leidis Keskerakond, et erakonnaseaduse muutmine oli vajalik samm.

Riigikogu põhiseaduskomisjoni kuuluva keskerakondlase Priit Toobali sõnul võib seaduseks saavad muudatused jagada laias laastus kaheks: erakondade rahastamine ning konkurents.

«Arutelu tulemusena leidsime põhiseaduskomisjonis, et erakonna asutamiseks vajaliku 1000 liikme nõuet võiks alandada ning käesolev seaduseelnõu pakub selleks piiriks 500 liiget,» rääkis ta. «Muudatus hõlbustab uute parteide teket ning suurendab selgelt valijate võimalusi. Oluline on eelnõu puhul märkida ka kautsjoni poole võrra alandamist ning erakondade rahastamise järelevalvekomisjonile nõuandva rolli lisamist.»

Toobal lisas, et seaduse muutmine teeb erakondadevahelist konkurentsi ausamaks ning aitab erakonnamaastikku mitmekesistada.

«Pärast järgmise aasta parlamendivalimisi suureneb rahaline toetus neile erakondadele, kes ei ületa parlamenti pääsemiseks vajalikku valimiskünnist. Parteil, kes kogub vähemalt kaks protsenti häältest, on õigus 30 000 eurole. Sellel, kes kogub üle kolme protsendi, 60 000 eurole. Erakond, kes jääb napilt alla künnise ehk kogub vähemalt neli protsenti häältest, on õigus 100 000 eurole aastas. See on oluliselt rohkem, kui on praegu künnise alla jäänud erakondadele riigieelarve raha ette nähtud,» lisas Toobal. (BNS)

MULGI UUDISE

Mulke eluluu panti raamatuse

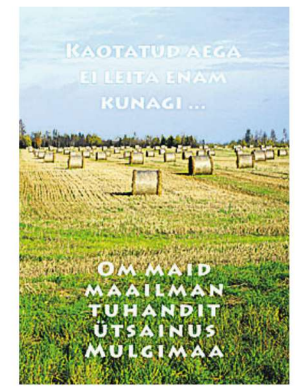

Selle aaste akatusen and Mulke Seltsi Pärnu kogukond vällä raamatu «Kaotatud aega ei leita enam kunagi…». Kaaste vahele om korjatu veerandsaa mulgi eluluu.

Raamatu kokkusäädai Eino-Jüri Laarmann kõnel Mulgi uudistele, et kuna enämbjagu mulke seltsi liikmit om joba elätenu inimese ja pallude neist om pidänu Mulgimaalt ärä mineme, sis tulli mõte nende eluluu kokku korjate ja raamatuse panna.

«Selle tüü tegemise jaos om prilla perämine aig, sest mulke luu ja mälestuse kaove üten vanade mulke endige,» kõnel Laarmann.

Et lugusit saia, kutsuti mulke seltsi liikmit üles oma elu kirja paneme, egä kogukond korjas oma inimeste luu kokku. Oma elu võis egäüits vaban vormin kirja panna. Päämine jagu om siikõrd Pärnu mulke luu, mille man om kah auturide päeväpildi. Pääle elulugude levväp raamatust kah õpetuse, kudas tetä õigit Mulgi kapstit.

Eino-Jüri Laarmann ütel, et raha raamatu tegemise jaos saadi Mulgimaa kultuuriprogrammist ja sii aaste tetäs uus taotlus, et elulugusit edesi korjate ja rükki. Selleperäst kutsup ta kikki mulke üles oma elulugusit kirja paneme ja mulke seltsile saatma.

Raamatut «Kaotatud aega ei leita enam kunagi…» saap ilma rahate kigist mulke seltsi kogukondest.

Mari Kulli preemia anti segäkoorile Heli

Joba 2008. aastest pääle and Tõrva linn egä aaste oma kultuurirahva jaos vällä Mari Kulli nimelist preemiat. 1901. aastel sündinu Mari Kull ek mulgi muudu Kulli Mari olli äste akkaje naine, juhat kuure, olli kuulmeister, toimet naiskodukaitse ja skautege. Temä kige kuulsamb õpilane om Voldemar Kuslap.

Tänavaastene Mari Kulli nimelise kultuuripreemia saaja om Tõrva naiskuur Heli. Kuur asutedi Tõrva linnan 1953. aastel ja 1958. aastel juhat sedä kuuri kah Kulli Mari esi.

Naiskuur Heli om 1955. aastest pääle üles astun kigil üldlaulupidudel, maakonna laulupäevel ja vabariigi naiskuure laulupäevel. 1981. aastest pääle om Heli dirigendis ollu Imbi Umbleja, kes sai Mari Kulli kultuuripreemia minevaaste.

Heli koorin 47 aastet laulan Milvi Kalpus kõnel Mulgi uudistele, et koorin käip prilla laulman paarkümmend naist, kige vanembe neist om raasike üle või ala 80 aaste, a noorembit om iki kah manu tullu. Tõrvan tegutses prilla mitu kuuri, a Heli om kuun käinu joba 60 aastet ja tõist nõnda pika aaluuge kollektiivi linnan ei ole.

Tõrva meelit linna eläme

Tõrva linnavalitsus kuts 2013. aaste detsembrekuul kampaania kõrran inimesi ennest linna elänigus sissi kirjuteme. Omavalitsuste edesiminek ja elujärg om kõvaste seot massumasjade arvuge ja suuremb rahvaarv tähendep linnale kah rohkemb raha.

Ettevõtmisege kutsuti tõrvalasi, kes olliv mujale sissi kirjutet, Tõrva linna kodanigus akkame. Kampaania aal, 1.–31. detsembreni sai Tõrva linn manu 20 enge ja pääle selle sündüs viil üits peris uus linnakodanik kah.

Ennest Tõrva sissi kirjutenu inimestest ollive viis ennemb Talna engekirjan, 13 tullive tõistest Valgamaa omavalitsustest ja 2 mujalt Eestist. Uute linnakodanike jaos panni Tõrva linnavalitsus vällä kah mitu auinda, näituses tahvelarvuti, 2014. aaste «Tõrva loitsu» pileti ja tõukerattamatka.

Detsembrekuul kirjut ennest Tõrvast vällä kokku ühessa inimest ja tetti kolm surmaakti. Jaanuari edimese päevä seisuge elli Tõrvan 2913 inimest.

Arenduskoda otsip juhatejet

Ommen, 24. jaanuaril om perämine aig kandidiiri Mulgimaa arenduskoa juhatejes. Juhi päämine ülesanne om ühingu egäpäevätse tüü kõrraldemine ja tegevusgrupi tüüplaane elluviimine. Kandidaadi pias mõistma projekte ja ühingut juhti ja tõiste Mulgimaa ühendustege kuuntüüd tetä.

Rohkemb täädust saap arenduskoa kodulehe päält www.mulgimaaarenduskoda.ee.

Mulgimaa arenduskoda om 2006. aastel luudu vabatahtlik ühendus, mille iismärk om Mulgimaa maaelu edesiviimine üten kodanigeühenduste, ettevõtjade ja omavalitsustege. Ütenkuun saap Mulgimaale tuvva rohkemb Leaderi toetusi, et Mulgimaa ärielule uugu anda ja siia tüükotussit tuvva.

Mulgikeelsed uudised on Sakalas ja Vikerraadios kaks korda kuus. Rubriiki toimetab Kristi Ilves Tarvastu kandist.

TEEMAD

Toimetaja RANNAR RABA, 433 0051, rannar.raba@ajaleht.ee

580 000

Sihtasutus Viljandimaa Loomeinkubaatorid avas eelmisel kevadel Männimäel metallikeskuse, mille renoveerimise ja seadmete peale kulus 580 000 eurot. Projekti aitas rahastada Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus.

ALUSTAVAD ETTEVÕTTED

Loomeinkubaator saadab esimese tibu vaba turu tuulte kätte

RANNAR RABA
rannar.raba@ajaleht.ee

Rätsep Kristina Libe sõlmib peagi oma senises töökohas endise Viljandi leivakombinaadi hoones niidiotsad kokku, torkab nõela padja sisse ja kolib paar kvartalit eemale. Teda võib nimetada esimeseks tibuks, kes sihtasutuse Viljandimaa Loomeinkubaatorid soojenduslambi alt vaba turu tõmbetuultesse lipsab.

«Tegelikult võiksin veel ühe aasta siin olla, aga tunnen, et aeg on küps järgmise sammu astumiseks,» kirjeldab Libe arenguetappi, millesse ta oma väikeettevõttega Vingersats on jõudnud. Veebruaris seab osavate näppudega noor naine töökoja sisse Tartu tänavale, kus tal tuleb praeguse 120-eurose rendi asemel maksma hakata kaks korda rohkem. Seejuures on ta veel väga õnnelik, sest enamasti küsitakse samaväärsete ruumide eest poole suuremaid summasid.

Rääkides loomeinkubaatori rollist oma äris, on Libe ilmselgelt õhinas ja nimetab seda mängeldes inkukaks. Pole ka ime: oli ju tema esimene, kes 2009. aastal kultuuriakadeemia, Ugala teatri, Viljandi linnavalitsuse ja aktsiaseltsi Viljandi Metall koostöös loodud sihtasutust käima aitas tõmmata.

«See kõik siin on loomulik ja vajaduspõhine,» rõhutab Libe, kuid möönab, et kõrvalseisjatel võib veidra nimega sihtasutuse sisust arusaamiseks veidi aega kuluda.

Töövahendid on olemas

Lühidalt seletades on inkubaatori mõte pakkuda alustavale loomeettevõttele esimeste sammude seadmiseks turvalist keskkonda, kus kulud hoitakse madalal ja vajalikud töövahendid käeulatuses.

Viimati nimetatud aspekt on peamine, mis eristab Viljandimaa Loomeinkubaatoreid teistes Eesti linnades tegutsevatest analoogidest. Kui mujal antakse tulijate käsutusse enamasti tühi tuba, mida neil tuleb ise tarvilike vahenditega sisustama hakata, siis siin on eri projektidest saadud rahaga ning sihtasutuse pidajate kulul seadmed ja muud vajalikud riistad juba valmis ostetud – ole ainult andekas ja asu asja kallale.

Et Viljandimaa loomeinkubaator on ellu kutsutud, pidades silmas eelkõige kultuuriakadeemias rahvuslikku tekstiili ja metallitööd õppinud meistreid, keskendutakse praegu just nendele kahele valdkonnale. Tekstiiliettevõtete pesa on kesklinnas omaaegses leivakombinaadis ja metallitöö tegijate oma Männimäel.

Neid, kes reaalselt keskuse ruumides tegutsevad, nimetatakse inkubantideks. Ent on ka teine grupp, niinimetatud virtuaalinkubandid, kes – nagu Viljandimaa Loomeinkubaatorite juhataja Kristi Kivestu ütleb – tiirlevad asutuse orbiidil. Nende toetamine seisneb eeskätt kasulike kontaktide jagamises. Hea näide on seejuures ainulaadsete eesti mustritega kinnaste valmistamisele keskendunud Kristi Jõeste meistrikoda Ulas, mis pakub üle Eesti tööd suurele hulgale käsitöölistele.

Kristi Kivestu

Kuni kolm aastat

Olles end inkubaatorisse sisse seadnud, võib loomemajanduses kätt proovima asunu olla kindel, et rendile kulub iga kuu täpselt sama summa, ükskõik mis aastaaeg parasjagu ka poleks. Ühtlasi on ta alaliselt ühendatud koostöövõrku, mille kaudu on suurem lootus laiast ilmast kliente ja partnereid leida.

Maksimaalne aeg, mil ettevõte inkubaatori hõlma all võib toimetada, on kolm aastat. Asjaomastesse e-kirja listidesse figureerima jääb ta aga ka siis, kui aeg on täis tiksunud. Samuti tehakse koostöös maakondliku arenduskeskusega järelseiret ning vajaduse korral osutatakse lisaabi.

Peale rendi maksmise lasub inkubantidel kohustus väljaspool maja klientidega suheldes märkida, et nad tegutsevad Viljandimaa Loomeinkubaatorite tiiva all, ning niimoodi omakorda potentsiaalsete koostööpartnerite ja tellijatega värskeid sidemeid luua. Samuti tuleb uksed uudistajatele avatuna hoida ja neile oma tegevust tutvustada.

Kristi Kivestu sõnul pole inkubatsioon mõeldud selleks, et ettevõtja võiks ennast vati sees hoituna tunda. Keegi ei tee tema eest tööd ära ega kanna kulusid. Küll aga peaks sihtasutus olema see, kes alustajale kasvuhoogu annab.

Kivestu võrdleb ettevõtlusega alustamist kõrgkoolis õppimisega. Olles sisseastumiseksamid edukalt ära teinud, ei pruugi tudeng esiotsa isegi aru saada, kuhu ta on sattunud. Alles teiseks või kolmandaks aastaks muutub pilt selgeks ning tekib võimalus oma jalgadel julgeid samme astuda. Just selle esimese, kõige keerulisema perioodi juures tahab inkubaator abiks olla.

See, et esiktibu koorub tekstiilivaldkonnas, on juhataja arvates igati loogiline, sest tekstiiliinkubaator loodi esimesena. «Akadeemiast, aga ka kutsekoolidest tuleb üha uusi häid tegijaid, aga seni on nad oma oskustega sattunud hallile alale, kus kaubeldakse peaasjalikult makse maksmata. Inkubaatoris saavad nad suhteliselt väikeste kuludega korrektselt alustada,» selgitab ta.

Taas järje peal

Vaadates tagasi sihtasutuse esimestele aastatele, ütleb Kristi Kivestu, et sinna on jagunud ka üksjagu linkadi-lonkadi-hetki. Oodatust keerulisemaks on osutunud koolituste korraldamiseks ja tugiteenuseid pakkuvate spetsialistide palkamiseks raha leidmine ning omajagu segadust põhjustas tekstiiliinkubaatori kolimine kaubanduskeskuse laiendusele jalgu jäänud postimajast endisesse leivakombinaati.

Nüüd ollakse jälle järje peal ning loodetakse peagi linna kaasabil Ettevõtluse Arendamise Sihtasutusest uute eesmärkide elluviimiseks projektiraha välja kaubelda. Kui kõik laabub, peaks sihtasutus 2018. aastaks jõudma täieliku isemajandamiseni.

«Oleme püüdnud tegutseda optimaalselt, teha paljutki kaks ühes. Nii näiteks kasutab kultuuriakadeemia meie ruume ja seadmeid tudengite õpetamiseks. Poleks ju mõistlik rajada koolile eraldi õppeklassi, kui meil on siin kõik vajalik olemas. Kui tudengitel on tarvis midagi näiteks kangastelgedel teha, on neil siin kindel koht. Meie omakorda oleme üliõpilaste kohalolust väga huvitatud, et nendega võimalikult varakult tuttavaks saada. Sellest sündinud koostöö võib aastaid hiljem ilusaid vilju kanda,» räägib Kivestu.

ETTEVÕTTED

Praegu on sihtasutusega Viljandimaa Loomeinkubaatorid otseselt või kaudselt seotud seitse alustavat osaühingut:

- Vingersats (Kristina Libe) – rõivaste ja sisustustekstiilide disainimine ja valmistamine
- LAYK Disain (Liisi-Ly Viitkin, Karolina Lehtma, Grete Ojamaa) – pealisrõivaste ja sisustustekstiilide disainimine ja valmistamine
- Tügur (Margit Varik) – helkurkätiste ja teiste rõivaste juurde kuuluvate aksessuaaride disainimine ja valmistamine
- Puupunn Ehitus (Tarmo Tammekivi) – vahvärkehitiste projekteerimine, ehitamine ja restaureerimine
- Elna Lindroth (David Tevzadze) – emailtehnikas ehete valmistamine
- Ulas (Kristi Jõeste) – rahvuslike kirikinnaste disainimine ja kudumine
- Koordikamber (Monika Hint) – luust, sarvest ja nahast esemete disainimine ja valmistamine

Allikas: Viljandimaa Loomeinkubaatorid

Esimene suuremat sorti tellimus, mille täitmise Kristina Libe osaühing Vingersats vastu võttis, oli Männiku metsatalu uue hoone tarvis sisustustekstiilide valmistamine. Hiljem on osava rätsepa käe all valminud hulk omanäolisi rõivaid, millest paar tükki on ära käinud isegi presidendi vastuvõtul. ELMO RIIG

SEIKLUS

Randel Läntsi seljakotiga Kariibi mere kalu lugemas

MADIS JÄRVEKÜLG
madis.jarvekylg@ajaleht.ee

Mullu Viljandi kultuuriakadeemias lavastaja eriala lõpetanud ning telesarjas «Naabriplika» külajoodiku kehastajana tuntust kogunud Siim Maaten pages külma talve eest Kesk-Ameerikasse kalu loendama.

Viljandi linnavolikogu esimehelt Randel Läntsilt laenatud seljakotiga on ta praeguseks Ameerika kaudu Austraaliasse jõudnud.

«See kott kaalub koos sisuga 20-21 kilo – täpselt piiri peal, et lennukisse mahtuda,» kiitis Maaten Läntsi matkakotti.

«Eks ma planeerinud seda reisi juba natuke enne teatrikooli – auto oli ainult veel jäänud maha müüa –, aga siis võeti kooli vastu ja pidin rännaku edasi lükkama,» jutustas Maaten ja luges ette oma senised peatuskohad: Soome, Türgi, Argentina, Brasiilia, Belize, Hawaii ja Austraalia.

«Ma tahtsin kas või üks aasta oma elus talve mitte näha,» selgitas ta. Pikki talvi keset metsa asuvas kodus 12–14-kraadises toas ärgata hakkas tema sõnul tüütuks muutuma.

Seni on reis kulgenud planeeritud rada pidi. Kõige kauem, kuus nädalat, on Maaten veetnud Belize'is, töötades Kariibi mere ääres vabatahtliku sukeldujana.

Sukeldumise tunne

«Algul mõtlesin minna Punasele merele: kaks nädalat muudkui sukeldud ja elad paadis. Oleks olnud küll odavam, aga mitte meeletult odavam kui elada kuus nädalat Belize'is ja sellest neli sukeldujana töötada.»

Siim Maaten sööb enda korjatud ja puhastatud kookospähklit.

Siim Maaten rääkis, et kui turistile proovib giid ikka täie raha eest *show'd* teha ja veealust elu ärritada, siis seda tööd tehes saab rahulikult uurida, mis asja need kalad seal omaette ajavad. Just nii talle meeldibki.

«Sukeldumise tunne on võib-olla kõige lähedasem lendamisele: ise oma kopsudega otsustad, kui kõrgele sa põhjast tõused. Hingad välja, laskud sügavamale, hingad sisse, tõused kõrgemale – see tekitabki lendamise tunde.»

Mida rohkem ta sukeldus, seda enam hakkas ta märkama, mis vee all toimub. «Metsikus looduses ei lase ükski teine elusolend sind nii lähedale kui kalad või korallid,» ütles ta.

Sellepärast Maaten vabatahtliku sukelduja töö valiski: saab vee all olla ja kalu vaadata ning nii kolm-neli korda päevas.

Kariibi meres jookseb mööda Belize'i rannikut tuhande kilomeetri pikkune Mesoameerika vallrahu, mis on läänepoolkera suurim. Et kalandust ja turismi vajalikul määral piirata, on Belize'i võimu kalandusosakond palganud Briti mittetulundusühingu Blue Ventures korallrahu elu ja tervist jälgima. Seda Maaten Belize'is sukeldudes tegigi.

«Põhimõtteliselt pidime üles tähendama nii kalade kui korallide liigirikkust,» selgitas ta. «Lihtsalt öeldes ujusime vee all ringi ja lugesime kalu.»

Maaten elas Bacalar Chico sukeldumiskeskuses, mis on lähimast asustatud punktist kümmekonna kilomeetri kaugusel. Sinna ei vii ühtki auto- ega kõnniteed, sinna pääseb ainult üle vee.

«Kõige lähemal oli üks mees, kes valvas mingisugust ehituskrunti. Sai ka metsa kaudu joosta, läbi usside ja sisalike, aga põhimõtteliselt käidi igal pool ikkagi paadiga,» rääkis ta.

Sukelduja argipäev

Vabatahtliku sukelduja tavaline päev Belize'i vallrahu rannikul nägi välja järgmine. Äratus oli kell viis hommikul ning sellele järgnes ööga randa kogunenud adru ja muu prahi kokkuriisumine. «See sodihunnik, mis sinna koguneb, on ülatavalt suur. Seal on kõike nukupeadest kingadeni, plastpudeleid ja -purke, kilekottidest rääkimata. Kunagi Filipiinidel leidsin sellest sodist endale rahakoti, mida kasutan seniajani.»

Koristamisele järgnes esimene sukeldumine kella kuuest ning Mehhiko stiilis hommikusöök. «Tortiljad ja munad, kana, makaronid või riis seal juures. Selline süsivesikuterikas dieet.»

Edasine päevakava nägi ette veel kaks sukeldumist, lõunasöögi ja neljanda sukeldumise. Siis hakkas juba hämarduma. Kella kuuesele õhtusöögile järgnes järgmise päeva kava tutvustus ja varasemate ekspeditsioonide jooksul kogutud andmete arvutisse sisestamine. Õhtul kella üheksa paiku mindi bangalosse magama.

«Seal oli kaks nari, neli voodikohta, oma pistik, mida sai kasutada nii kaua, kuni elektrivoolu oli, ning ühine duširuum. Joodi vihmavett. Kui sadas, siis nii, et vett kogunes meeletul hulgal. Kordagi ei olnud muret, et vesi hakkaks otsa saama,» rääkis Maaten elutingimustest. Kõik hädavajalik oli tema sõnul olemas, aga midagi ülearu ka ei olnud. «Minu silmis oli see kuurort. Ma ei vahetaks seda spaa vastu mererannas, kus on kari idioote, kes midagi nõuavad.»

Viidikas või Peipsi tint

Kolm korda päevas sukeldumas käia tähendas tublit füüsilist koormust. «Seal oli üks Inglismaalt pärit doktor, kelle füüsis nelja nädalaga silmanähtavalt paranes: selg läks sirgemaks ja kõht väiksemaks,» meenutas Siim Maaten.

Lisaks pidid sukeldujad tihti teste tehes oma teadmisi tõestama. «Et sa ei kirjutaks, et nägid viidikat või Peipsi tinti,» selgitas ta.

> **Minu silmis oli see kuurort. Ma ei vahetaks seda spaa vastu mererannas, kus on kari idioote, kes midagi nõuavad.**

Omamoodi põnevad tegelased olid rannalkõndijad, kes kondasid mööda rannikut üles ja alla ning otsisid kaldale uhutud narkootikume. Selles piirkonnas liigub nimelt palju narkopaate ning aeg-ajalt võib neist midagi vette pudeneda ja ka kaldale jõuda.

«Meile öeldi, et kui me mõnda niisugust kotti silmame, tuleb sellest kiiresti võimalikult kaugele joosta. Kui keegi näeb sind koos sellega, oled oht tema rikkusele ja suure tõenäosusega võidakse su elu kallale kippuda. Meist kümne kilomeetri kaugusel oli ühe jõugu ja politseinike tulevahetus,» jutustas Maaten.

Belize'i kogemus läks maksma umbes 2500 eurot ja tema kinnitust mööda ei olnud see summa tuulde visatud. «Üks asi on isiklik kogemus, teine see, milleks raha tegelikult kulus. Ma tegutsesin ikkagi selle nimel, et sealne keskkond säiliks. Ma sain sukelduda sellises piirkonnas, kuhu turiste veel ei lubata.»

Praeguseks on Maaten veetnud juba peaaegu kuu Austraalias, taskus edasijõudnud sukelduja tunnistus, ja võib loota, et tal avaneb võimalus näha ka maailma suurimat korallrahu.

Kaks kuud võttis Maaten siinsest puidufirmast puhkust, kuid on praegu Austraalias uuesti puiduostu ja -müügiga ametis. Tema teatrihuvi pole aga kaugeltki kadunud. Nii otsib ta Austraalias ka näitlejaja lavastajatööd. «Ühe *performance*'i olen saanud juba kaasa teha, see oli päris vahva,» sõnas ta. Kodumaale naaseb Maaten suvel, et saada osa oma sõbra ja sõbranna pulmapeost.

Vabatahtlikud sukeldujad elavad sellistes bangalotes.

3 × KAISA ROOVER

Siim Maaten Kariibi mere ääres vana paadisilla jäänustel.

BELIZE

Siim Maaten veetis kuus nädalat vabatahtliku sukeldujana Kariibi mere ääres Belize'is.

Allikas: Sakala

ABITURIENTIDE VALIK

Viljandi gümnaasiumi 136 abituriendi matemaatika riigieksami valiku jaotus õppesuundade kaupa

Õppesuund	Lai	Kitsas	Kokku
Humanitaar	2	16	18
Kunst	5	6	11
Loodus	12	6	18
Majandus	7	4	11
Reaal	19	0	19
Sotsiaal	31	12	43
Võõrkeel	1	15	16

Allikas: Viljandi gümnaasiumi õppejuhataja Ingrid Kärmas

VASTUVÕTUTINGIMUSED

Ülikooli pürgijad rõhugu matemaatikale

MADIS JÄRVEKÜLG
madis.jarvekylg@ajaleht.ee

Et tänavu teevad abituriendid ainult eesti keele, võõrkeele ning kitsa või laia matemaatika riigieksami, on kõrgkooli vastuvõtus suurenenud sisseastumiseksamite ja matemaatika riigieksami tähtsus.

Tartu ülikooli vastuvõtuspetsialist Kaja Karo tõi näiteks kaks teaduskonda, arstiteaduskonna ning loodus- ja tehnoloogiateaduskonna, kuhu pürgijatel on sellest aastast võimalik sisseastumiskatse sooritada. Tartu ülikooli Pärnu kolledžisse pääsebki nüüd aga üksnes sisseastumiseksamite tulemuste alusel.

Humanitaaridel läheb Tartus raskeks

«Et riigieksamite osa väheneb ning ülikoolidel on jäänud vastuvõtul kasutamiseks ainult võõrkeel, eesti keel ja matemaatika, on paratamatu, et nende eksamite osa suureneb,» nentis Kaja Karo.

Tegelikult ei saa kõrgkoolid vastuvõtul enam senisel määral arvestada ka võõrkeele riigieksami tulemust, sest seda ei esitleta punktidena, vaid õpilasele märgitakse keeletase B1 või B2. Näiteks Tartu ülikooli inglise keele ja kirjanduse erialal on seepärast sisseastumiseksami osa kandidaadi tulemusest 75 protsenti.

Nii langebki tudengite väljavalimisel palju suurem roll matemaatika riigieksami tulemusele. Kui eelmisel aastal arvestati näiteks bioloogia erialale kandideerides bioloogia ning keemia erialale kandideerides keemia riigieksami tulemust, siis tänavu läheb mõlemal juhul arvesse matemaatika riigieksami tulemus. Soovi korral võib selle asemel teha sisseastumiseksami.

Matemaatika riigieksami tulemust arvestatakse Tartu ülikoolis ka mitmele humanitaarsele, näiteks ajaloo ja filosoofia erialale vastuvõtul. Seejuures ei ole kaht mainitud eriala õppida soovijail võimalik oma pädevust tõestada sisseastumiseksamiga.

«Esialgu võib tunduda konfliktne, et humanitaarerialade puhul nõutakse reaalainet, aga tegelikult sõelub matemaatika kandidaatide eeldusi hästi välja. Loogilise ja analüütilise mõtlemisega kandidaate on ju vaja,» kommenteeris Karo.

Lai eksam annab 16 lisapunkti

Kaja Karo sõnul arvestatakse laia matemaatika riigieksami tulemust Tartu ülikoolis majandusteaduskonda ja matemaatika-informaatika teaduskonda ning mõnele sotsiaal- ja haridusteaduskonna erialale kandideerides. Arstiteaduskonda ning loodus- ja tehnoloogiateaduskonda astuda soovija saab valida, kas kandideerib laia matemaatikaeksami või sisseastumiseksamiga, mille tulemused võrdsustatakse. Humanitaarerialadele kandideerijatel piisab kitsast matemaatikaeksamist.

Kui keegi soovib astuda kitsa matemaatika riigieksami tulemust arvestavale erialale, ent on teinud laia matemaatikaeksami, liidetakse tema tulemusele 16 punkti juurde. Sama punktilisamise süsteemi järgib Eesti maaülikool.

Maaülikooli kandideerimisel arvestati peaspetsialist Eda Aitseni sõnade kohaselt seni enamasti kolme vabalt valitud riigieksami tulemust. «Vaid mõnel üksikul juhul nõuti konkreetse aine eksamit. Veterinaarmeditsiini õppida soovijatelt nõudsime bioloogia ja keemia riigieksami ning tehnikavaldkonna õppekavadele kandideerijatelt matemaatika riigieksami tulemust,» täpsustas ta.

Tänavu peab maaülikooli tehnikavaldkonna õppekavadele kandideerijatel olema tehtud lai matemaatika riigieksam. Teine võimalus on sooritada vastuvõtukatse. Teistel sellesse kõrgkooli astuda soovijatel piisab kitsast matemaatika riigieksamist.

Kui eelmisel aastal oli vastuvõtukatse maaülikoolis kohustuslik vaid keskkonnaplaneerimise ja maastikukujunduse õppekava puhul, siis sel aastal on vastuvõtukatseid rohkem. Nagu mullu arvestatakse maaülikoolis ka lõputunnistuse keskmist hinnet.

Tallinna tehnikaülikooli vastuvõtuspetsialist Barbara Hein rääkis, et selles koolis peab kõigil bakalaureuse- ja inseneriõppe erialadele kandideerijatel olema seljataga lai matemaatika riigieksam. Neil aga, kes on sooritanud kitsa matemaatika eksami, tuleb kandideerimisel teha sisseastumiskatse.

Rakenduskõrgharidusõppes tehnikaülikool riigieksameid ei arvesta ning määravaks saab gümnaasiumi lõputunnistuse keskmine hinne.

Tallinna ülikoolis on tänavu peaaegu kõikide erialade puhul ühe nõudena sisse seatud vastuvõtueksamid.

«Me liikusime selles suunas, teades, et gümnaasiumi lõpueksamite tegemises tulevad muudatused. Peame ju kuidagi vastu võtma ka inimesed, kes riigieksameid teinud ei ole,» rääkis Tallinna ülikooli õppeosakonna juhataja Helen Joost. «Meie kogemus näitab, et vastuvõtueksamil osalenu valib suurema tõenäosusega meie ülikooli.»

Selles kõrgkoolis on võimalik peaaegu kõikidele matemaatikat nõudvatele erialadele kandideerida ka kitsa matemaatika riigieksami teinutel, ent sellisel juhul on vastuvõtueksami osa lihtsalt suurem. Erand on matemaatika eriala, mille puhul kitsa riigieksami sooritanuid jutule ei võeta.

Tartu ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia vastuvõtusüsteemi gümnaasiumi lõpueksameid puudutavad ümberkorraldused muutnud ei ole: kandidaadid peavad endiselt sooritama erialakatse või kutsesobivustesti ja tulemusest 20 protsenti määrab gümnaasiumi lõputunnistuse keskmine hinne.

«Keskmine hinne peegeldab ikkagi sisseastuja varasemat võimekust ja suutlikkust omandada akadeemilisi teadmisi,» põhjendas akadeemia õppedirektor Harry Illak.

Tartu ülikooli vastuvõtuspetsialisti Kaja Karo selgitust mööda võetakse lõputunnistuse keskmist hinnet arvesse rohkem ülikooli rakenduslikes allasutustes, kus on suurem rõhk praktilisel õppetööl.

«Kolledžid ise otsustavad, kas nad vastuvõtul keskmist hinnet kasutavad. Viljandis on see minu arvates vägagi põhjendatud, mõeldes kas või niisuguse praktilise eriala peale nagu rahvuslik tekstiil,» nentis ta.

Seda, kui hästi uus vastuvõtusüsteem Tartu ülikoolis toimima hakkab, on Karo sõnul veel vara öelda. «Eks selle suve tulemused näita,» lausus ta.

Lai õppekava annab eelise

Riikliku õppekava järgi võimaldab matemaatika kitsa kava läbimine õpilasel jätkata õpinguid aladel, kus matemaatikal ei ole suurt tähtsust ja seda ei õpetata iseseisva ainena. Kitsa kava eesmärk on õpetada aru saama matemaatika keeles esitatud teabest ning kasutama matemaatikat igapäevaelus ettetulevates olukordades, tagades sellega sotsiaalse toimetuleku.

Kitsa kava järgi õpetatakse kirjeldavalt ja näitlikustavalt, matemaatiliste väidete põhjendamine toetub intuitsioonile ja analoogiale. Õppeaine koosneb kaheksast kohustuslikust kursusest.

Lai kava annab ettekujutuse matemaatika tähendusest ühiskonna arengus, selle rakendamisest igapäevaelus, tehnoloogias, majanduses, loodus- ja täppisteadustes ning muudes valdkondades. Selle tarvis lahendatakse rakendusülesandeid, kasutades arvutit ja vajalikku tarkvara. Olulisel kohal on tõestamine ja põhjendamine. Õppeaine koosneb 14 kohustuslikust kursusest.

Viljandi gümnaasiumi õppejuhataja Ingrid Kärmase sõnul õpivad Viljandi noored loodus-, majandus- ja reaalsuunal kohustuslikus korras laia matemaatika õppekava järgi. Ülejäänud nelja suuna õpilased saavad valida, kas nad läbivad kitsa või laia matemaatika õppekava. (Sakala)

24 tundi

VABA AEG

Toimetaja KAIE MÖLTER, 433 0041, sakala@ajaleht.ee. Kuulutused tel 433 0062, kuulutused@sakalakirjastus.ee

KINO

Männimäe salongkinos saab täna kell 20 vaadata Eesti lühifilme «Mitte keegi peale sinu». Alates 28. jaanuarist on kavas uus Eesti koguperefilm «Väikelinna detektiivid ja Valge Daami saladus». Lisainfo www.mannimaja.ee, Riia maantee 52d, Viljandi.

Sakala keskuses linastub 26. jaanuaril kell 12 koguperefilm «Väikelinna detektiivid ja Valge Daami saladus». Tallinna tänav 5, Viljandi.

KONTSERT

Karksi valla kultuurikeskuses leiab 25. jaanuaril kell 18 aset kontsert «Koorimuusikaga jaanuaris». Esinevad kultuuriakadeemia segakoor ja naiskoor Maimu. Viljandi maantee 1, Karksi-Nuia.

TEATER

Karksi valla kultuurikeskuses saab 26. jaanuaril kell 17 vaadata Kuressaare Linnateatri lavastust «Wally kohvik». Osades Helena Merzin, Andres Raag (Tallinna Linnateater) ja Merilin Kirbits. Pilet eelmüügist 12 ja 10 eurot. Viljandi maantee 1, Karksi-Nuia.

Sakala keskuses leiab 4. veebruaril kell 19 aset VAT Teatri etendus «Rekvisiitori tähetund». Peaosas Lauri Saatpalu. Pilet 12 eurot, sooduspilet 10 eurot. Info telefonil 506 4169, www.vatteater.ee. Tallinna tänav 5, Viljandi.

ÜRITUSED

Viljandimaa invaühingu teabepäev on täna kell 12 Posti tänav 20, Viljandi.

Reumaühingu infotund on täna kell 15 Posti tänav 20, Viljandi.

Viljandi Jaani kiriku keldrisaalis on täna kell 19 noorteõhtu «Kuidas olla edukas?». Teemat juhib Külli Joonso. Pikk tänav 6.

Kutsehaigete ühingu infopäev on 24. jaanuaril kell 11 Posti tänav 20, Viljandi. Info telefonil 5343 1752.

Karksi valla kultuurikeskuses on 24. jaanuaril kell 17 Hõbeniidi õhtu. Viljandi maantee 1, Karksi-Nuia.

Päikesekillu perekeskuses leiab 24. jaanuaril kell 18 aset India veedaliku kultuuri õhtu koos bhakti-jooga munkadega Krišna templist. Loeng vaimsetest elutarkustest ja nende rakendamisest tänapäeva maailmas. Pühade mantrate kooslaulmine. Indiapärane taimetoidu õhtusöök. Kokkusaamine on annetuspõhine. Palume osalemisel kindlasti registreerida telefonil 5349 2361, Piia. Posti tänav 24, Viljandi.

Tipu looduskool kutsub 24. jaanuaril kell 18 Bonifatiuse gildi loodusõhtule «Põdra lood». Lektor on sõraliste seire spetsialist Jüri Tõnisson. Osalemine on tasuta. Info www.tipulooduskool.ee või telefonil 5353 6961.

Ugala teatri väikeses saalis näeb täna romantilist komöödialavastust «Vana õngitseja». JAANUS LAAGRIKÜLL

Sakala keskuses on 24. jaanuaril kell 19 tantsuõhtu ansambliga Treffunx. Tantsusamme õpetavad Paul ja Aza Rusanov. Tallinna tänav 5, Viljandi.

Viljandi vallavalitsuse ametnikud kohtuvad elanikega 27. jaanuaril kell 16 ühendatud kutsekooli tehnomajas Vana-Võidus, 28. jaanuaril kell 11 Saarepeedi rahvamajas, 29. jaanuaril kell 17 Paistu rahvamajas ja 4. veebruaril kell 17.30 Ramsi vaba aja keskuses.

Kultuuriakadeemias algavad veebruarist neljanda taseme hispaania keele kursused. Tase sõltub eelnevast keeleoskusest. Huvi korral saab infot aadressil keiu.org@kultuur.edu.ee või telefonil 435 5236.

Viljandi linnaraamatukogu lasteosakonnas kestab 20. veebruarini XII «Nukitsa» konkurss – tule vali parim lastekirjanik ja parim lasteraamatu illustraator. Tallinna tänav 11/1. Tel 433 8660.

Viljandi kultuuriakadeemias on algamas rootsi, hispaania, saksa ja inglise keele kursused. Lisainfo www.kultuur.ut.ee/taiendusope või telefonil 5855 3137.

NÄITUSED

Mõisaküla muuseumis on avatud paneelnäitus «Väärtuslik Lahemaa», mis on pühendatud 2011. aastal olnud Lahemaa rahvuspargi 40 aasta juubelile. Paljude fotode ja isiklike lugude abil antakse vaatajale edasi Eesti ühe kauneima paiga võlu. Näitus jääb avatuks 31. jaanuarini. Info telefonil 435 5607. Jaan Sihveri tänav 4, Mõisaküla.

Paistu rahvamajas saab vaadata Enno Alliku maalide näitust. Näitus jääb avatuks jaanuari lõpuni. Paistu tee 14, Paistu.

Paistu raamatukogu fuajees saab vaadata Rait Killari fotonäitust «Lapimaa talv». Näitus on avatud kuni 16. veebruarini ja seda saab külastada raamatukogu lahtioleku aegadel. Raamatukogu tee 2, Paistu.

Tarvastu raamatukogu näituse saalis on 7. veebruarini Enno Alliku maalide näitusmüük. Näitust saab külastada Tarvastu raamatukogu lahtioleku aegadel. Lisainfo telefonil 436 6262.

Viljandi raamatukogu kojulaenutusosakonnas on 9. veebruarini Eesti ajaloomuuseumi rändnäitus «Meie inimesed», **Ameerika teabepunktis** 30. jaanuarini «Martin Luther King 85» ja **üldlugemissaalis** 5. veebruarini «Kaks karismaatilist viljandlast: Siim Mandre 100 ja Anton Suurkask 140». **Trepihallis** on 30. jaanuarini Tua Rahikaineni fotonäitus «Helsingi disaineri silmade läbi» ja 1. veebruarini Abja koolituskeskuse fotonäitus «Mulgimaa vaim ja hing». **Linnagaleriis** on 15. veebruarini näitus «Marimekko – Soome disainiklassika». Tallinna tänav 11/1. Tel 433 8660.

Karksi valla kultuurikeskuse sinises saalis ning esimese ja teise korruse fuajees saab vaadata näitust «Eestimaa loodusfoto 2013». Viljandi maantee 1, Karksi-Nuia.

Kondase keskuses on 28. jaanuarini Eero Ijavoineni fotokollaažid «Halli Proua sahtliunenäod» ja 1. märtsini «Evald Okase graafiline teekond». Püsiekspositsioonis on Paul Kondase maalilooming Viljandi muuseumi kogust. Jaanuarist märtsini on keskus avatud kolmapäevast laupäevani kella 10–17, pühapäeval, esmaspäeval ja teisipäeval suletud. Pikk tänav 8, Viljandi. Tel 433 3968.

Viljandi muuseumis saab vaadata näitust «Rehielamused», mis avab rehemaja olemust. Näitus on avatud märtsini. Johan Laidoneri plats 10. Tel 433 3316.

Viljandi maavalitsuse teise korruse fuajees on üleval Peeter Kümmeli fotonäitus «Inimesed ajahetkes». Vabaduse plats 2, Viljandi. Tel 433 0400.

Uku keskuse teisel korrusel saab vaadata Enn Loidi fotonäitust «Sügis Viljandi vetel». Tallinna tänav 41, Viljandi.

Suure-Jaani külalistemaja kohvikus saab vaadata Heldur Lassi värvilisi joonistusi «Teetähised». Ilmatari 3a, Suure-Jaani.

NIMEPÄEV

Tänased nimepäevalised on Rene, Reeno, Räni ja Ramon.

Ameerika teabepunkt valmistub aastapäevaks

Ameerika teabepunkt Viljandi linnaraamatukogus saab märtsis kümneaastaseks. Selle tähistamiseks korraldatakse fotokonkurss ja ristsõnade lahendamise võistlus.

Fotovõistlus «Ameerika Viljandis» kutsub üles märkama Ameerikat Viljandis ning seda pildile jäädvustama, olgu siis värvides, kujundites, inimestes, majades või milleski muus.

Fotosid saab esitada 28. jaanuarist 17. märtsini. Arvestust peetakse kolmes vanuserühmas: kuni 13-aastased lapsed, 14–17-aastased noored ja täiskasvanud alates 18. eluaastast.

Iga osaleja saab esitada kaks tööd, mis on tema enda pildistatud. Oodatakse töötlemata fotosid digitaalsel kujul jpg-vormingus aadressil konkurss@raamatukogu.viljandi.ee.

Pildifaili pikem külg peab olema vähemalt 1800 pikslit.

Fotole tuleb lisada lühike lugu hetke kohta, mil ülesvõte on tehtud. Loo maksimaalne pikkus on 350 tähemärki. Samuti peab autor kirja panema oma kontaktandmed, vanuse ja varjunime, mille all ta töö esitab.

Iga vanuserühma kümme paremat fotot pannakse üles Ameerika teabepunkti sünnipäevaks avataval näitusel.

Korraldajad võtavad endale õiguse kasutada pilte Viljandi linnaraamatukogu näitustel ja ajakirjanduses, märkides ära autori. Korraldajad vastutavad, et neid kasutatakse häid tavasid järgides.

Žürii äramärgitutele on auhinnad, mille annab kätte USA saatkonna esindaja Viljandi linnaraamatukogus Ameerika teabepunkti sünnipäevapeol. Osalema on oodatud kõik.

Teise sünnipäevaeelse ettevõtmisena kutsub teabepunkt nupukaid õpilasi ristsõnu lahendama.

28. jaanuarist ootab igal teisipäeval raamatukogu esimesel korrusel infoletis Ameerika-teemaline inglisekeelne ristsõna.

Ristsõna saab raamatukogu kodulehelt http://viljandirk.kovtp.ee/et/uldinfo ka välja printida. Täidetud ruudustik panna samal lehel (A4) ja oma andmetega järgmise nädala teisipäevaks infoletis asuvasse kasti. Sealtsamast saab ka uue ristsõna kaasa võtta.

Mida rohkem ristsõnu on lahendatud, seda rohkem punkte koguneb.

Parimad lahendajad saavad auhinnad teabepunkti sünnipäevapeol. (Sakala)

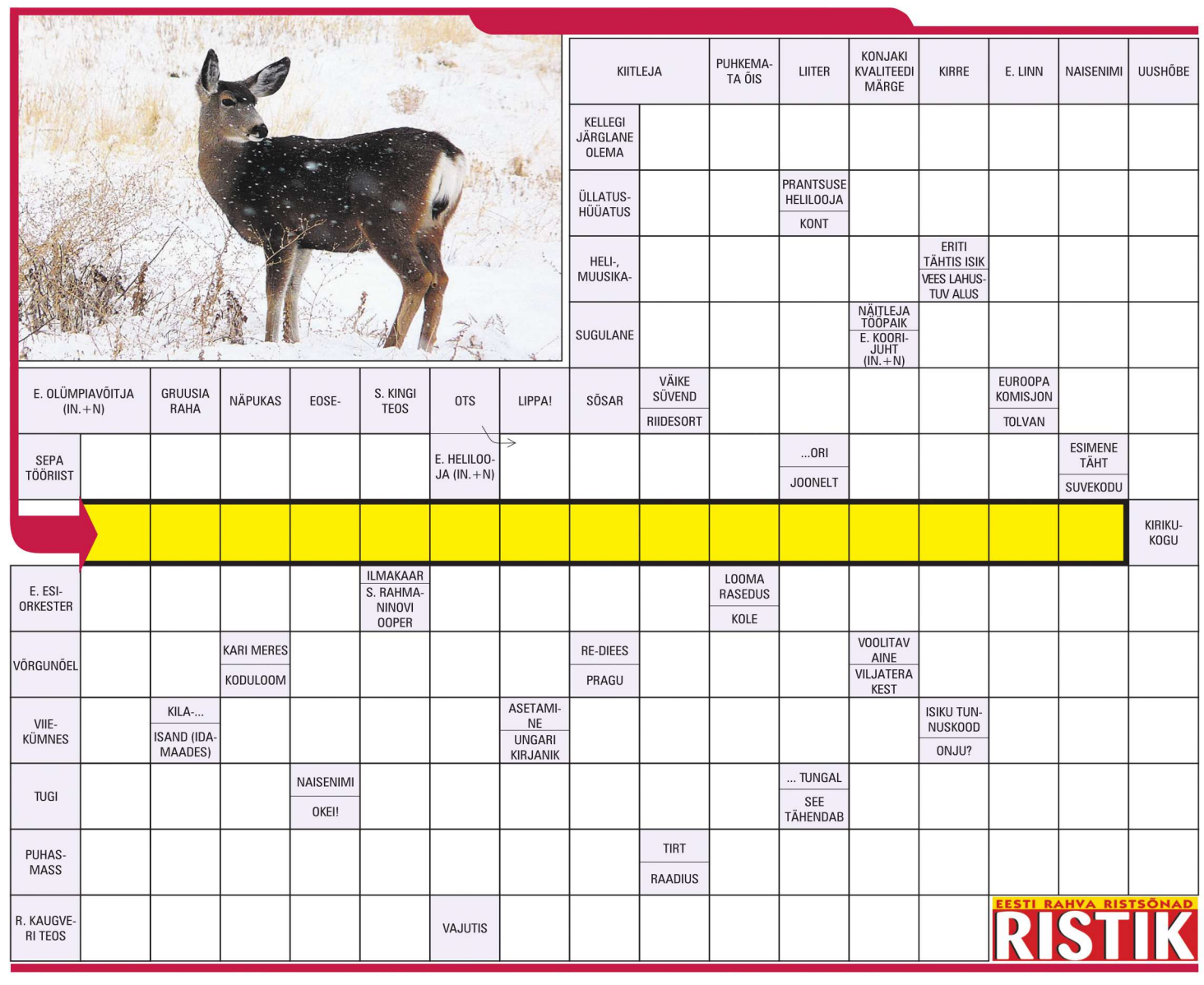

SPORT

Toimetaja MADIS LUIK, 433 0042, madis.luik@ajaleht.ee

43.

Täna kell 15 on Viljandis Paalalinna viilhallis noorte kergejõustikusarja «TV 10 olümpiastarti» teine maakondlik etapp. Tänavu 43. hooaega korraldatavas sarjas on nagu varasematelgi aastatel kavas neli etappi ja finaalvõistlus.

MARATON

Uisutajaid ootab suurepärane rada

MARKO SUURMÄGI
marko.suurmagi@ajaleht.ee

Mulgi uisumaratoni korraldajatel on tänavu osalejatele pakkuda kõigi aegade siledaim ja pikim rada.

VILJANDI RATTAKLUBI

Juba mõnda aega on uisutajad saanud nautida Viljandi järve siledat jääd. Eeloleval pühapäeval tuleb seal viies Mulgi uisumaraton.

Võistluspäeva korraldaja, Viljandi rattaklubi juhi Veiko Šmidti sõnul on seekord võimalik Viljandi järvel nautida ideaalilähedasi uisutamisolusid. «Sile jää, kaunid vaated... Eri ilmaprognoosid lubavad pühapäevaks ka suurepärast talveilma,» rõõmustas ta.

Sel aastal viiendat korda teoks saaval Mulgi maratonil on kavas 30-kilomeetrine põhidistants ja kolmandiku võrra lühem matkasõit. Mõni tund enne maratoni starti peetakse Viljandi järvel aga Eesti kiiruisutamise meistrivõistlused. Selle tarvis on lumest puhastatud 400-meetrine ovaal, kus jää on Šmidti hinnangul väga hea.

Parimad selguvad naiste 5000 ja meeste 10 000 meetri distantsil. Viimati selgitati nendel aladel Eesti meistreid 44 aastat tagasi, 1970. aastal.

Starti lubatakse kokku 32 ning korraga lähetatakse rajale neli võistlejat.

Tiitlivõistlused algavad pühapäeval kell 10 Viljandi järve rannas. Kell 12 antakse Mulgi uisumaratoni rahvasõidu ja kell 13 põhidistantsi start.

Et jääolud on üle aegade parimad, saab tänavu sõita koguni 10 kilomeetri pikkusel ringil. Varasematel aastatel on lume ja sula tõttu tulnud võistelda 1,5–5-kilomeetrisel rajal.

10-kilomeetrisele rahvasõidule ja 30-kilomeetrisele maratonile on registreerunud üle 100 osaleja.

«Pikendasime eelregistreerimist päeva võrra,» ütles Veiko Šmidt eile. «Neljapäeva varahommikul kajastatakse Mulgi maratoni riigitelevisiooni hommikuprogrammis ja jätame ka selle saate vaatajatele võimaluse end veidi soodsamalt kirja panna.»

Uisutamishuvilised saavad oma osavõtu soovi kinnitada internetiaadressil sportinfo.ee, samuti Viljandi kauplustes Hawaii Express ja VeloMoto. Loomulikult on võimalik end kirja panna võistluspäeval, ent siis juba veidi kopsakama tasu eest.

Noored maadlejad alustasid sarja uut hooaega

VALDEKO KALMA,
Tuleviku maadlusklubi president

Viljandi spordikooli vabamaadlejad tõid Kohtla-Järvelt seeriavõistluse «Nublust Nabiks» avaetapilt peale kahe kaalukategooria võidu koju veel hulga esikolmikukohti.

Kokku osales sarja esimesel osavõistlusel 152 noort ning eestlaste kõrval tegi kaasa ka soomlasi ja lätlasi.

Kõige kergemas kaalus alla 23 kg tegi mehetegusid alles sügisel maadlustreeninguid alustanud viljandlane Renee Talts. Soojenduseks seljatas ta avakohtumises kiirelt Rakvere noormaadleja Kristo Perti. Teises ringis pidi tema seljakaotust tunnistama tallinlane Rainer Kristjuhan. Võteterohkeks kujunenud poolfinaalis teenis ta ülekaaluka võidu treeningukaaslase Janar Lipsu üle.

Võidukalt jätkas Renee Talts finaaliski. Lätlane Renars Treijs ei pidanud tema survele vastu ning kohtunikud lõpetasid vastasseisu tema selge ülekaalu tõttu enne maadlusaja lõppu. Kui finaali esimene maadlusaeg lõppes viljandlase 9:4 paremusega, siis teisel läks Renee Talts eriti hoogu ja lisas veel 14 tehnilist punkti.

Treener Rain Aleksandrovi sõnul on Renee Talts väga tubli harjutaja. «Kõik algab tõsisest suhtumisest treeningutesse ja sellest Reneel puudus pole,» lausus ta.

Poolfinaalis hilisemale võitjale alla jäänud Janar Lips jätkas maadlust kaotajate ringis, kus ta jõudis kolmanda koha kohtumisele. Selles alistas ta suure ülekaaluga tallinlase Rainer Kristjuhani.

Teise esikoha vormis meile Kennert Tamm noorte raskekaalus, kus võtavad mõõtu alla 85 kg kaaluvad poisid.

Kennert Tamm alustas päeva kiire seljavõiduga kohaliku poisi Jaakko Raiki üle. Teises kohtumises alistas ta 7:0 Rakvere noormehe Oleg Sergejevi ja esikohamatšis seljatas Järvamaa esindaja Keijo Orgvee.

Pikalt õlavigastusega kimpus olnud, saab Kennert Tamm nüüd jälle korralikult treenida ja ega nõnda saavutusedki tulemata jää.

Sügisel maadlustreeninguid alustanud Renee Talts (sinises) võitis Kohtla-Järvel peetud turniiril kehakaalus alla 23 kg esikoha. VALDEKO KALMA

Kaalus alla 26 kg sai Tristan Aleksandrov teise ja Max Hristjuk kolmanda koha.

Tristan Aleksandrov pääses loosi soosingul otse teise vooru, kus ta seljatas Kohtla-Järve maadleja Nikolai Tarassovi. Esikohakohtumises jäi ta aga kindlalt alla tallinlasele Juhan Kristjuhanile.

Max Hristjuk alustas võistlust seljavõiduga Kohtla-Järve esindaja Ruslan Belokurovi üle. Teises ringis pidi ta samuti tunnistama Juhan Kristjuhani paremust. Kaotajate ringis jätkas ta seljavõitudega järvamaalase Mehis Kivistiku ja väikemaarjalase Kristo Primkeni üle ning lõpetas võistluse kolmanda kohaga.

Treener Aarne Kõivu sõnul pidid esimeses klassis käivad Tristan Aleksandrov ja Max Hristjuk tunnistama viiendas klassis õppiva Tallinna maadleja paremust. «Meie poisid käivad esimeses klassis ja suure vanusevahe tõttu jäävad nad füüsiliselt veel konkurendile alla. See vahe kaob aga varsti ja siis on tulemused ehk vastupidised,» rääkis ta.

Teise kohaga naasid Kohtla-Järvelt veel Kaimar Tamm kaalus alla 32 kg ja Kevin Suur kaalus alla 38 kg. Mõlemad võitsid kindlalt kaks esimest matši, kuid pidid finaalis tunnistama konkurendi paremust. Tamm jäi alla Kohtla-Järve maadlejale Martin Põllule ja pärnulasele Raimond Uibole.

Kolmanda kohaga lõpetasid võistluse Jan Villem Jamnes (alla 47 kg) ja Kevin Aas (alla 66 kg). Mõlemad kogusid kolm võitu ja ühe kaotuse. Viienda koha teenisid Kaupo Kruusmäe (alla 38 kg) ja Kaimar Asu (alla 47 kg).

Seeriavõistlusel «Nublust Nabiks» on kavas viis etappi, neist kaks saavad tänavu teoks Viljandimaal: Võhmas ja Suure-Jaanis.

Sakala

Tartu t 8, 71020 Viljandi
Üldtelefon 433 0040
Faks 433 4275
Internet: http://sakala.ajaleht.ee/
e-post sakala@ajaleht.ee
Reklaami telefon 433 0063,
faks 433 0080
Kuulutuste faks 433 0066
e-post reklaam@sakalakirjastus.ee,
kuulutused@sakalakirjastus.ee
Klienditeenindaja-sekretär
Marge Ira 433 0040
Peatoimetaja Hans Väre 433 0050
Peatoimetaja asetäitja
Marko Suurmägi 433 0042
Vanemtoimetaja
Rannar Raba 433 0051
Toimetajad
Maarja Möldre 433 0082
Anu Arak 433 0082
Arvamustoimetaja
Karl-Eduard Salumäe 433 0048
Reporterid
Aivar Aotäht (uudised) 433 0085
Ketlin Beljaev (uudised) 433 0054
Margus Haav (kultuur) 433 0046
Madis Järvekülg (uudised) 433 0084
Sigrid Koorep (uudised) 433 0049
Madis Luik (sport) 433 0043
Sten Mahov (tarbija) 433 0052
Kaie Mölter (uudised) 433 0041
Üllar Priks (uudised) 433 0044
Tiina Sarv (kultuur) 433 0047
Egon Valdaru (uudised) 433 0053
Fotograaf Elmo Riig,
Marko Saarm 433 0057
Korrektorid Evi Eiche,
Tea Raidsalu 433 0056
Kujundusjuht Ain Kivilaan 433 0058
Küljendus Piret Holtsmann,
Katri Henga 433 0055
Reklaamitoimetuse peaspetsialist
Merlin Muts 433 0063
Müügispetsialistid
Airi Janke 433 0060
Monika Schults 433 0064
Astra Saul 433 0061
Raimo Saar 433 0069
Kuulutuste ja ajalehe tellimuste vastuvõtu klienditeenindaja
Andra Tetsmann 433 0062
Kujundaja Imbi Padrik 433 0081
Küljendaja-kujundaja
Liina Valt 433 0081
Korrektor Gitta Lilienthal 433 0083
Finantsjuht
Pilvi Sume 447 7099
Raamatupidajad
Kaie Liiv 433 0065,
Meeli Eismann 433 0068

Kuulutuste vastuvõtt tööpäeviti kella 9—17, lõuna kella 13—13.30.
Järgmise päeva ajalehte kella 12-ni.
Sakala ilmub viis korda nädalas.
Väljaandja AS Ühinenud Ajalehed.
Juriidiline aadress Gildi t 1, 51007 Tartu. Postiaadress Rüütli t 14, 80010 Pärnu.
Toimetus käsikirju ei tagasta ja võtab endale õiguse neid lühendada.
Välisautorite honorarid kantakse üle pangakontole üks kord kuus järgmise kuu 6. kuupäeval.
Kõik ajalehes Sakala avaldatud artiklid ja fotod on autoriõigusega kaitstud teosed, mille reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma AS-i Ühinenud Ajalehed kirjaliku nõusolekuta keelatud.

Trükitud Kroonpressi trükikojas.
Tiraaž 8682

Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda pressinõukogusse, pn@eall.ee või telefon 646 3363.

Teisipäeval ei sündinud Viljandis ühtegi last.

135 AASTA EEST

Sakala, 20. I 1879

Kuidas lugu praegu eestlastega, nii oli see alles umbes sada aasta eest Sakslastega, kes siis mõtlesiwad, et Saksa keeles ei wõiwatki waim haritud saada, waid ennegi kas Ladina ehk Prantsuse keeles, mispärast nimetatud ajal Prantsuse keel Sakslaste juures niisama palju tähendas, kui praegu Saksa keel Eestlaste juures. Aga nii pea, kui mõningad mõistlikud Saksa mehed ülesastusiwad, tähendatud olekut laitsiwad ja Sakslaste waimu Sakslaste eneste keele abil õpetatawa teaduste wõimul harima hakkasiwad, muutis ennast kõik õpetuse järg heale kõrrale ja Sakslaste waimuharidus kaswis silma nähtawalt.

Kuulutuste vastuvõtt tööpäeviti kl 9–17, lõuna kl 13–13.30. **Tel 433 0062, faks 433 0066, e-post andra.tetsmann@ajaleht.ee**. Kuulutuse tellimine internetis **http://kuulutus.ajaleht.ee**

22. veebruaril jõuab Pärnu Postimehe, Sakala, Virumaa Teataja, Järva Teataja ja Valgamaalase tellijateni

SUURIMA LUGEJATE ARVUGA UUS AJAKIRI

Väljaandja Ühinenud Ajalehed

Telli reklaam, mida näeb 112 200 lugejat*

*Pärnu Postimehe, Sakala, Virumaa Teataja, Järva Teataja ja Valgamaalase lugejate arv Turu-uuringute ASi andmetel (ELU 2013 II poolaasta)

Ajakiri jõuab Pärnu Postimehe, Sakala, Virumaa Teataja, Järva Teataja ja Valgamaalase tellijate postkasti TASUTA! Ilmub 6 korda aastas, trükiarv 32 000

30+ AJAKIRI PARIMATEKS AASTATEKS

Reklaami broneerimine kuni 5. veebruarini

Monika Schults
tel 433 0064, 5349 5762
monika.schults@ajaleht.ee

KINNISVARA

Võtame üürile maamaja. Tel 5393 7172.

Üürin vähemalt 2-toalise kõigi mugavustega korteri/maja pikaks ajaks. Tel 514 8222.

SÕIDUKID

Ostame 1990–2007 a sõiduautosid. Tel 5555 8120.

TEENUSED

Ehitus-, remondi- ja elektritööd. Tel 5604 8309.

OÜ Enberg T. E.
Paistu 3-a, Viljandi
Tel 434 9090
Avatud E–R 8–17

AUTOREMONT
Vajaduse korral tuleme ise autole järele. Kui tööd on tehtud, toimetame sõiduki teile sobivasse kohta.

liisi JÄRELMAKS

LIISI REMONT JA SÕIDA!

AUTOVARUOSAD otse maaletoojatelt
LUKKSEPA-TÖÖD
VEERMIKU KONTROLL tasuta!

LIQUI MOLY MOTUL Mobil Castrol wolf

Ostes õli ja õlifiltri meilt, on õlivahetus tasuta!

Kaardid ennustavad. Tel 900 1727, 24 h, h 1,09 €/min.

Metallkonstruktsioonide ja seadmete valmistamine. Tel 5556 6995, 435 4091.

Ohtlike ja probleemsete puude lõikus. Tel 5302 3518.

Ohtlike puude langetamine. Tel 504 7811.

Puur- ja küttekaevude puurimine, pumpade ja septikute paigaldus. Vee-, kaeve- ja kanalisatsioonitööd. Tel 521 7415, www.baltipuurkaev.ee.

Remonditööd, viimistlus, vannitoad, saunad. Tel 5847 7383.

Septikud ja reoveemahutid tootjalt ning paigaldustööd. www.reovesi.ee, tel 5306 5322.

Soojustamine puistevillaga. Tel 5665 0604, 502 0066.

Üldehitustööd vundamendist lõppviimistluseni, ka metallikonstruktsioonil. Tel 5556 6995, 435 4091.

MÜÜK

Kasutatud rõivad Viljandimaal. Hulgimüük. Info tel 5840 6803 või kroosaar@gmail.com.

Kuivad ja märjad küttepuud. Tel 502 9596.

Kuivad kaseklotsid 60 l kotis 2 €. Vedu on hinna sees. Tel 5332 4176.

Kuivad kütteklotsid 40 l 1,50 €. Tel 515 5582.

Kuivad kütteklotsid ja pliidipuud. Vedu tasuta. Tel 5551 4204.

Kuivad küttepuud, kütteklotsid al 1,50 eurot kott, brikett. Tel 520 2190.

Kuiv kask 60 l 2,50 €. Tel 5456 7147.

Kuiv lepp võrgus. Tel 511 1177.

Küttepuud. Tel 5373 3320.

Lõhutud küttepuud. Vedu. Tel 433 3130, 523 8503.

Müüa ehituslikku saematerjali ning voodri- ja põrandalaudu. Vedu tasuta. Tel 528 2268.

Müüa põranda-, voodri- ja ehituslaudu. Eri laiused. Vedu tasuta. Tel 506 4651.

Pakitud kütteklotsid ja kaminapuud. Vedu tasuta. Tel 433 3130, 523 8503.

Pakitud turba- ja puitbrikett, alusel. Vedu. Tel 433 3130, 523 8503.

Soodsalt puit- ja turbabrikett, kuivad kütteklotsid (lahtised ja pakitud). Vedu. Tel 506 8501, 520 2190.

Toores lepp 24 €, kask 29 €. Tel 5650 0514.

Voodrilaud.ee, parim hind. Tel 513 2021.

OST

Ostan vanaaegsete mootorrataste osi (M-72, IŽ, BMW jne). Tel 5664 4605.

METSAMATERJAL

Ostan palke, paberipuid ja raieõigust. Tasu kohe. Metsa ülestöötamine ja vedu. Tel 502 8557.

Teen metsatöid materjali vastu. Tel 527 5868.

PÕLLUNDUS

Ostan kivikoristaja, heinapressi ja haagise. Tel 5362 0111.

TÖÖ

AS Nuia PMT vajab hüdraulikatsehhi pingitöölisi ja lukkseppa (võimalik väljaõpe). Avaldus ja CV saata AS Nuia PMT, Ettevõtluse 1, 69103 Karksi-Nuia või e-postiga info@nuiapmt.ee. Info tel 516 5677.

Lasteaed Mesimumm vajab lasteaiaõpetaja abi. Kasuks tuleb töökogemus lastega. CV saata e-aadressil mesimumm@viljandi.ee. Tel 5344 8633.

Meiereihoone Võhmas ootab hinnapakkumisi katuse vahetuseks. Tel 5664 4605.

Üldehitustööd, plaatimine, põrandad jne. Tel 5851 7382.

TEATED

Doonoripäev täna kella 9–10.30 Abja kultuurimajas. Kaasa võtta isikut tõendav dokument. SA Pärnu Haigla Veretalitus

Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna Viljandi- ja Järvamaa liikmete üldkoosolek toimub laupäeval, 25. jaanuaril kell 12 Viljandi maavalitsuses. Ettekanne Mart Helmelt.

ÄRA ANDA

Majapidamise lõpetamise tõttu ära anda sõbralik õuekoer. Tel 502 8617.

AJO KONSUM MAKSIMARKET

NÄDALALÕPU PAKKUMISED
NELJAPÄEVAST PÜHAPÄEVANI

ROOSA VIINAMARI RED GLOBE, kg
Itaalia, I klass
1.99

SEA KAELAKARBONAAD, kg
~1,8 kg
-42%
~~6.55~~
3.79

ALMA KOHUPIIMAHÕRGUTIS
150 g
šokolaadi-kirsi, mustika
-41%
~~0.67~~
0.39
2.60/kg

MERRILD CLASSIC FILTERKOHV
500 g
-43%
~~4.59~~
2.59
5.18/kg

HELE ÕLU PULS EXTRA LAGER 5% 0,5 l

Tähelepanu! Tegemist on alkoholiga. Alkohol võib kahjustada Teie tervist.

0.55
1.10/l + pant 0.08

PAKKUMISED KEHTIVAD 23. - 26. JAANUARINI.
Toodete tavahinnad on Laagri Maksimarketi põhjal 17.01.2014 seisuga. Piltidel on illustreeriv tähendus.

Elad edasi meeltes ja mõtetes,
oled alati koduste seas.

Lahkus meie kallis abikaasa, isa, vanaisa ja äi

ADO VINGISAAR

18. VI 1948 – 21. I 2014

Leinavad lesk, lapsed ja lapselapsed.

Ärasaatmine laupäeval, 25. jaanuaril kell 11 Riia mnt kabelist tuhastamisele.

Maga vaikselt, puhka rahus,
südamed on sinuga.
Mälestuste päiksekullas
jääd sa ikka meiega.

Südamlik kaastunne tädi Vilmale, lastele ja lastelastele kalli

ADO VINGISAARE

kaotuse puhul.

Kaido perega

Mälestame endist KEK-i töötajat VMR-ist

ADO VINGISAART

Avaldame kaastunnet lahkunu omastele.

Ellen, Elvi, Edmund, Avo, Ants, Hannes, Hillar ja Oskar

Siiras kaastunne Vilmale abikaasa

ADO VINGISAARE

kaotuse puhul.

Endised töökaaslased üldpsühhiaatria osakonnast

Sa andsid, mis sul oli anda,
tööd tehes kulus eluniit.
Sa kandsid, mida suutsid kanda,
ja läksid ära siit.

Südamlik kaastunne Vilmale perega kalli abikaasa, isa ja vanaisa

ADO VINGISAARE

kaotuse puhul.

Kersti ja Gunnar peredega ning Silvia ja Endel

Sügav kaastunne Vilmale kalli abikaasa

ADO VINGISAARE

kaotuse puhul.

Töökaaslased erakorralise meditsiini osakonnast

Kuldne päike loojus,
ööpimedus jäi.
Unehõlma ema süda vajus,
mälestused helged jäid.

Teatame kurbusega, et lahkus meie kallis mammake

MEETA VAABEL

15. X 1927 – 20. I 2014

Tütar ja poeg peredega

Ärasaatmine laupäeval 25. jaanuaril kell 15 Riia mnt kabelist tuhastamisele.

Avaldame kaastunnet omastele

MEETA VAABELI

kaotuse puhul.

Meelis ja Robert peredega

Mälestame kauaaegset head kolleegi

MEETA VAABELIT

Avaldame kaastunnet lähedastele.

Sotsiaalkindlustusameti Viljandi büroo

Kallist Eda vanaema

MEETA VAABELIT

mälestab ja avaldab kaastunnet omastele Mikk lähedastega.

Avaldame kaastunnet perekond Kirikule

ANNE TOHVERI

kaotuse puhul.

Ants, Arvi, Heinar, Ivar, Jaak ja Raivo EG Võrguteenusest

Mälestame kallist sugulast

EINO RAISMANIT

ja avaldame kaastunnet omastele.

Perekonnad Saared ja Zingel

Metsapartner OÜ

- Metsamajanduskavade koostamine
- Metsamaterjali ost
- Raie ost
- Metsakinnistute ost
- Metsa istutamine
- Abi metsanduslike toetuste taotlemisel

Tel 5343 0433, kristjan@metsapartner.eu
www.metsapartner.eu

Paberlehe lood digilehes juba SÜDAÖÖST!
www.sakala.ajaleht.ee

AINULT TELLIJALE!

Saarepeedi Kool

Saarepeedi Kool otsib

KORISTAJAT ja REMONDIMEEST

Avaldused saata hiljemalt 30. jaanuariks 2014
Kontakt 520 5462, aivo.kool@saarepeedi.ee

Anton Peeki Undi talu

Tegeleme põllumajandusega, loomakasvatusega ja autotransporidiga

Tööd saavad

logistik

Nõudmised kandidaadile:
- hea suhtlemis- ja läbirääkimisoskus
- ausus
- kohusetundlikkus
- korrektsus
- erialane haridus/ettevalmistus
- inglise ja vene keele oskus suhtlustasandil
- vastav töökogemus

Lisainfo 523 6399

farmijuhataja-zootehnik

Nõudmised kandidaadile:
- hea suhtlemisoskus
- ausus ja kohusetundlikkus
- erialane haridus- ja töökogemus

Lisainfo 506 8926

CV saata 9. veebruariks 2014 unditalu@gmail.com

Automaakler.ee
KÕIGE TURVALISEM AUTOOST

Soovid osta kasutatud autot, kuid kardad petta saada?
Automaakleri eksperdid aitavad otsustada.

Tel 5606 4030
www.automaakler.ee

HEA METSAOMANIK!

OSTAME
KUUSEPALKE
PÄRNU SADAMAS ja
KUNDA SADAMAS.
Diameeter alates 12 cm.

Lauri Uibopuu,
tel 503 2050
lauri@artiston.ee
ARTISTON

OSTAME METSAKINNISTUID, KASVAVAT METSA JA METSAMATERJALI. PAKUME VEO- JA RAIETEENUST.

AS Lemeks Põlva
Tel 502 1666; 799 1474
Margus.Juhkam@lemeks.ee

Lähemalt meist: www.lemeks.ee

LEMEKS METS

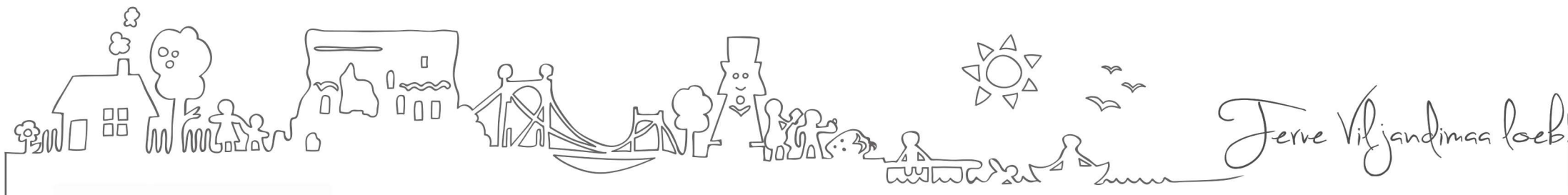

Sakala
- paberil
- arvutis
- tahvelarvutis
- nutitelefonis

7.50 kuus
(juriidilisele isikule 8.60)

433 0040, 617 7717
www.sakala.ajaleht.ee

Tellides Sakala, saad aastal 2014 TASUTA kaasa 21 ajakirja

11 numbrit ajakirja elukogenud inimesele **60+**
(tellides eraldi, maksab 1 number 2 €, võit 22 €)

4 numbrit ajakirja teadlikule tarbijale **OSUTI**

UUS! 6 numbrit ajakirja parimateks aastateks **30+**

ja aasta lõpus **KALENDRI**

Palju väärtuslikum, kui pealtnäha paistab!

www.volkswagen.ee

MAN 18 968€
DSG 22 658€

Teistest kõrgelt üle.

Erimudel Tiguan *EXTRA* on kohal.

Nüüd saad endale soetada mugava ning ruumika Tiguani erimudeli eriti hea hinnaga!
Ei mingit tellimist ega ootamist, auto kohe kätte ja sõit võib alata.

Rikkaliku varustusega Tiguan Extra
- Parkimisandurid ja „Park Assist"
- Kiirusehoidik
- Toonitud klaasid
- Elektrooniline kliimaseade
- Talvepakett (esiistmete soojendus, esiklaasi pesurite soojendus)

Møller Auto Viljandi Tallinna mnt. 45, Viljandi 71008, Tel 435 5340

DELUX DREAMS

TEHASE VÄLJAMÜÜK

PARGI t 3
R kella 11-17 ja L kella 9-14

SOODUSHINNAGA VOODIPESU hinnad alates 9,90 €

Umbes kolmandiku ööpäevast veedame me magades. Hea uni ja korralikult väljamagatud öö on inimese tervise ja hea enesetunde üks põhialuseid.

SOODUSHINNAGA KARDINAD hinnad alates 13 €

SOODUSHINNAGA POROLOON (erinevad mõõdud) hinnad alates 8 €

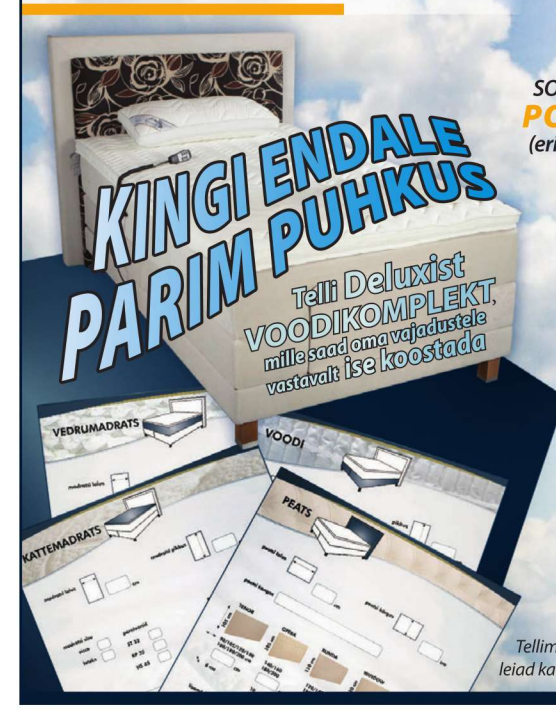

- PADJAD
- TEKID
- VOODIPESU
- VOODI-KOMPLEKTID
- MADRATSID
- KATTE-MADRATSID
- KANGA-JÄÄGID

jpm

Tellimislehed leiad kauplusest!